

EUROPA TURI IŠLIKTI GLOBALIA ŽAIDĖJA

Iš kairės: Estijos Respublikos Ministras Pirmininkas Juri Ratas, Vokietijos Federacinės Respublikos Kanclerė Angela Merkel, Lietuvos Respublikos Prezidentė Dalia Grybauskaitė ir Latvijos Respublikos Ministras Pirmininkas Marius Kučinskis. *Lietuvos Respublikos Prezidento kanceliarijos nuotr. / Robertas Dačkus*

Vilnius, rugsėjo 14 d. Lietuvos Respublikos Prezidentė Dalia Grybauskaitė kartu su Vokietijos Federacinės Respublikos Kanclere Angela Merkel, Latvijos Respublikos Ministru Pirmininku Mariu Kučinskiu ir Estijos Respublikos Ministru Pirmininku Juri Ratu aptarė aktualiausius Europos Sąjungos darbotvarkės klausimus. Prasidedant naujam svarbiam ES politi-

niam sezonui vadovų dėmesio reikalauja Bendrijos saugumo stiprinimas, derybos dėl naujo daugiametio ES biudžeto, atsakas tarptautinės prekybos, migracijos, „Brexit“ iššūkiams.

Prezidentė pabrėžė, kad Europa turi išlikti globalia žaidėja pasaulinėje lygoje – tam turime ir pareigą, ir potencialą. Todėl tik nuo šalių susitelkimo priklausys, ar geopolitinės įtampos, perra-

šomos tarptautinės prekybos taisyklės, iššūkiai daugiašalei diplomatijai taps krizių virtine, ar galimybe Europai sustiprinti savo globalų vaidmenį.

Pasak šalies vadovės, geopolitinės aplinkybės reikalauja, kad Europa daugiau investuotų į savo saugumą. Todėl labai svarbu užtikrinti tinkamą gynybos finansavimą, aktyviau dalyvauti tarptautinėse misijose, stiprinti

Europos šalių apginamumą ir atsparumą kibernetinėms bei kitoms hibridinėms grėsmėms. Lietuvos iniciatyva jau pradėtos kurti ES kibernetinės greitojo reagavimo pajėgos. ES taip pat turi vieningai ginti savo prekybinius interesus pasaulyje. Esame girdimi tuomet, kai kalbame vienu balsu, todėl prekybos įtampas išspręsimė tik principingu dialogu su visais partneriais.

Globalius Europos prioritetus turi atitikti ir naujasis daugiametis ES biudžetas. Prezidentė susitikime pabrėžė, jog mūsų regiono interesus – kad ES finansinė parama žemės ūkiui, lėšos struktūriniais fondams būtų skirstoma atsižvelgiant į objektyvius nediskriminuojančius kriterijus.

Tvirtas europinis atsakas reikalingas ir migracijos iššūkiams. Siekiant užkirsti kelią nelegalios migracijos srautams būtina skatinti bendras europines pastangas saugant bendrijos išorės sienas – stiprinant FRONTEX pasienio agentūrą, pasitelkti finansinius ir kitus instrumentus sprendžiant pamatinės migracijos priežastis trečiosiose šalyse. ES ir Turkijos migracijos susitarimas veikia, todėl būtina ieškoti panašių modelių ir su kitomis regiono šalimis.

Vadovų dėmesio reikalauja ir artėjantis „Brexit“. Dabar svarbiausia susitarti dėl Jungtinės Karalystės pasitraukimo sąlygų, nes tai – naudingiausias derybų rezultatas abiem pusėms. Šalių vadovai turės rasti ir kūrybingus sprendimus dėl Jungtinės Karalystės bei ES ateities santykių. Mūsų interesus, kad pamatinės ES laisvės išliktų nedalomos, o Jungtinė Karalystė po „Brexit“ būtų artima ES saugumo ir prekybos partnerė.

Prezidentės spaudos tarnyba

2019-AISIAIS BUS PAŽYMIMI PIRMOJO LIETUVOS PREZIDENTO ANTANO SMETONOS METAI

Lietuvos Vyriausybė š. m. rugsėjo 4 d. patvirtino Lietuvos Tarybos Pirmininko, Lietuvos Valstybės Prezidento Antano Smetonos metų minėjimo 2019 metais planą. Kitąmet sukanka 100 metų, kai A. Smetona buvo išrinktas pirmuoju atkurtos Lietuvos valstybės Prezidentu. Seimo nutarimu 2019 metai paskelbti Lietuvos Tarybos Pirmininko, Lietuvos Valstybės Prezidento Antano Smetonos metais.

Įamžinant Prezidento institucijos įkūrimą ir A. Smetonos atminimą, numatyta įgyvendinti įvairius viešinimo ir leidybos projektus, surengti konferencijas, minėjimus, parodas Vilniuje ir Kaune, Ukmergėje ir Palangoje, kitose Lietuvos vietose.

Kitąmet bus surengtas Respublikos Prezidento institucijos įkūrimo ir pirmojo Prezidento A. Smetonos iš-

rinkimo ir inauguracijos šimtmečio paminėjimas Istorinėje Lietuvos Respublikos Prezidentūroje Kaune. Jo metu planuojama pristatyti knygą „Prezidento rūmų istorijos“. Seime numatoma surengti apskritojo stalo diskusiją „Atkurtos Lietuvos valstybės pradžia: valdžios institucijų kūrimasis 1918–1920 metais“.

Pirmajam Lietuvos Respublikos Prezidentui A. Smetonai numatyta pastatyti paminklą jo gimtinėje Užulėnio kaime, Ukmergės rajone. A. Smetonos išrinkimo Lietuvos Prezidentu 100-mečiui paminėti bus rengiamos įvairios kilnojamosios ir virtualios parodos. Istorinėje Lietuvos Respublikos Prezidentūroje Kaune bus surengta paroda „Gyvename viltimi: Prezidentas Antanas Smetona egzilyje“.

Taip pat ketinama parengti

edukacinių paskaitų ciklą „Antanas Smetona ir jo laikų Lietuva“, mobiliąją programėlę, pagal kurią bus galima lankytis su A. Smetona susijusias įsimintinas vietas Vilniuje. Pirmajam Prezidentui atminti taip pat bus organizuojami renginiai JAV – Vašingtone ir Klivlende.

Lietuvos Tarybos Pirmininko, Lietuvos Valstybės Prezidento Antano Smetonos metų minėjimo 2019 metais planą įgyvendins Kultūros, Švietimo ir mokslo, Užsienio reikalų, Krašto apsaugos ministerijos, Seimo kanceliarija, Lietuvos nacionalinis muziejus, kitos kultūros ir švietimo įstaigos, šalies savivaldybės. Planas bus įgyvendinamas iš Lietuvos Respublikos valstybės biudžete atitinkamoms ministerijoms, institucijoms, įstaigoms patvirtintų bendrųjų asignavimų, kitų lėšų. **LRV**

Lietuvos Respublikos Prezidentas Antanas Smetona.

Portretas. 20 a. 4 deš. LCVA. P-20955

ŽINIOS IŠ VILNIAUS

Lietuvos prezidento rinkimus siūloma surengti 2019 m. gegužės 12 d., savivaldos – kovo 3 d., o Europos Parlamento – gegužės 26 d. Seimo pirmininkas Viktoras Pranckietis registruoja nutarimų projektus dėl rinkimų datų skyrimo. Seimas, vadovaudamasis Konstitucija, turės paskirti rinkimų datą.

Lietuvoje pradeda retransliuoti televizijos kanalo „Current Time“ („Nastojascheje Vremia“) programa rusų kalba. Tai JAV remiamas nuo praėjusių metų vasario Laisvosios Europos radijo transliuojamas kanalas. Iki šiol ši kanalą galėjo matyti tik turintys kabelinę televiziją, dabar „Current Time“ bus transliuojamas antžeminiu būdu ir jį galės nemokamai matyti visi norintieji. Jis taip pat bus pasiekiamas kaimyninių šalių gyventojams, gyvenantiems netoli pasienio. Anot Lietuvos užsienio reikalų ministerijos, šios televizijos naujienos yra faktais patikrinta informacija, kurios trūksta kaimyninių nedemokratinų šalių žiniasklaidoje.

Tik 66 Seimo nariai dalyvavo balsavime, bet 47 balsavo „už“ ir Petras Gražulis tapo Žmogaus teisių komiteto nariu. Savo kritišką požiūrį į tokį P. Gražulio karjeros posūkį išsakė Seimo nariai, visuomeninės organizacijos, o socialiniuose tinkluose jau renkami parašai po iniciatyva „išnešti Gražulį iš Žmogaus teisių komiteto“.

Valdantieji siekia konflikto su visomis opozicinėmis partijomis ir prezidentu, mano Tėvynės sąjungos-Lietuvos krikščionių demokratų (TS-LKD) partijos pirmininkas Gabrielius Landsbergis. Tuo tarpu, kuriamos Seimo komisijos turėtų tirti teisės aktus, ne jau tirtą praeitį. Politiko teigimu prieš jo partiją nukreiptos Seimo komisijos, o prieš opozicinius socialdemokratus nukreipti įstatymų projektai, galintys uždrausti jų vadui Gintautui Paluckui kandidatuoti Europos Parlamento rinkimuose. G. Landsbergis pastebėjo, kad 1,9 mln. eurų dydžio Klaipėdos uosto ieškinys prieš liberalų vadovą Eugenijų Gentvilą buvo inicijuotas nežinant uosto valdybai.

Po Baltijos šalių kreipimosi dėl sovietinės okupacijos žalos atlyginimo – Kremliaus ruporų atsakas. Propagandiniai Rusijos portalai vėl ištraukė seną kortą, kad Rusija gali nuspręsti neva atsiimti iš Lietuvos Vilniaus ir Klaipėdos kraštus. Lietuvos propagandos tyrinėtojų teigimu, tai Rusijai būdingas manipuliavimas istorija ir dar viena propagandinė ataka. Rusija iki šiol nepripažįsta Baltijos šalių okupacijos, o kiekvieną bandymą priminti apie padarytus nusikaltimus palydi agresyviais grasinimais.

Klaipėdos miesto savivaldybės taryba rugsėjo 13 d. nusprendė kreiptis į teismą dėl melagingai apie Lietuvos partizanų vadą Adolfą Ramanauską-Vanagą pasisakiusio Lietuvos rusų sąjungos atstovo taryboje Viačeslavo Titovo apkaltos. Istorikai pabrėžia, kad tiriant Lietuvos partizaninį pasipriešinimą, negalima remtis vien jų budelių – KGB bylomis, nes jose apstu netikrų, juos juodinančių teiginių. Prokuratūra dėl V. Titovo pasisakymų yra pradėjusi ikiteisminį tyrimą.

Šiurkščiai Konstituciją pažeidęs eksparlamentaras **Mindaugas Bastys** Seimo rinkimuose Zanavykų vienmandatėje apygardoje startavo be Valstybės saugumo departamento (VSD) išvados apie jo ryšius su užsienio valstybių specialiosiomis tarnybomis. M. Bastys, kurį Konstitucinis Teismas (KT) pripažino sulaužius priesaiką ir šiurkščiai pažeidęs Konstituciją (nuslėpė ryšius su buvusiu KGB darbuotoju Piotru Vojeika), savo kandidato į Seimą anketoje nurodė nebendradarbiavęs su užsienio valstybių slaptosiomis tarnybomis. Rugsėjo 12 d. paskelbtas dvi dienas truksiantis išankstinis balsavimas Seimo rinkimuose Zanavykų vienmandatėje rinkimų apygardoje, tačiau VRK iki šiol dar negavo VSD atsakymo apie M. Basčio ryšius, tad politikas rinkimus pradėjo, neišgirdęs Lietuvos žvalgybos duomenų apie jo ryšius.

Kovoje dėl prezidento posto – nauja intriga. Ligi šiol vengusi kalbų apie galimą kandidatavimą Seimo konservatorių frakcijos narė **Ingrida Šimonytė** persigalvojo. Buvusi finansų ministrė teigia rimtai svarstanti apie dalyvavimą rinkimuose. Esą ji negali neatsižvelgti į visuomenės paramą matydama, kas reiškia ambicijas siekti prezidento kėdės.

Nors Seimo narys Petras Gražulis buvo išmestas iš „tvarkiečių“ frakcijos, o jo narystė partijoje buvo suspenduota, šis rugsėjo 12 d. surengė spaudos konferenciją, kurioje jis ir keli jo bendražygiai paskelbė, kad kandidatu į prezidentus partija kels buvusį prezidentą Rolandą Paksą. Tiesa, kol kas jam galimybę dalyvauti rinkimuose atima įstatymais. Tam, kad R. Paksas galėtų kandidatuoti, turi būti pakeista Lietuvos Konstitucija.

Parengta pagal Lietuvos žiniasklaidos pranešimus

JAV SKIRS DIDESNĘ KARINĘ PAGALBĄ UKRAINAI

Jungtinių Amerikos Valstijų specialusis pasiuntinys Ukrainai Kurtas Volkeris (Kurt Volker). *Reuters*

Jungtinių Amerikos Valstijų specialusis pasiuntinys Ukrainai Kurtas Volkeris (Kurt Volker) dar kartą patvirtino JAV paramą Kijevui, pranešė portalas [hromadske.ua](#). Rugsėjo 15 d. kalbėdamas Kijeve vykusioje konferencijoje „Yes“ ir paklaustas, kokių ginklų Ukraina galėtų tikėtis iš JAV, K. Volkeris pasiūlė ateityje suteikti daugiau karinės pagalbos.

Vašingtonas jau suteikė šimtų milijonų dolerių vertės paramą Ukrainai karinės įran-

gos ir mokymų forma.

Nors ir nenurodydamas konkrečių naujų ginklų sistemų, K. Volkeris sakė: „Mes atšaukėme B. Obamos laikų ginklų tiekimo draudimą. Tiekiamo prieštankinius ginklus, o dabar esame pasirengę elgtis su Ukraina, kaip ir su bet kuria kita normalia šaliimi“.

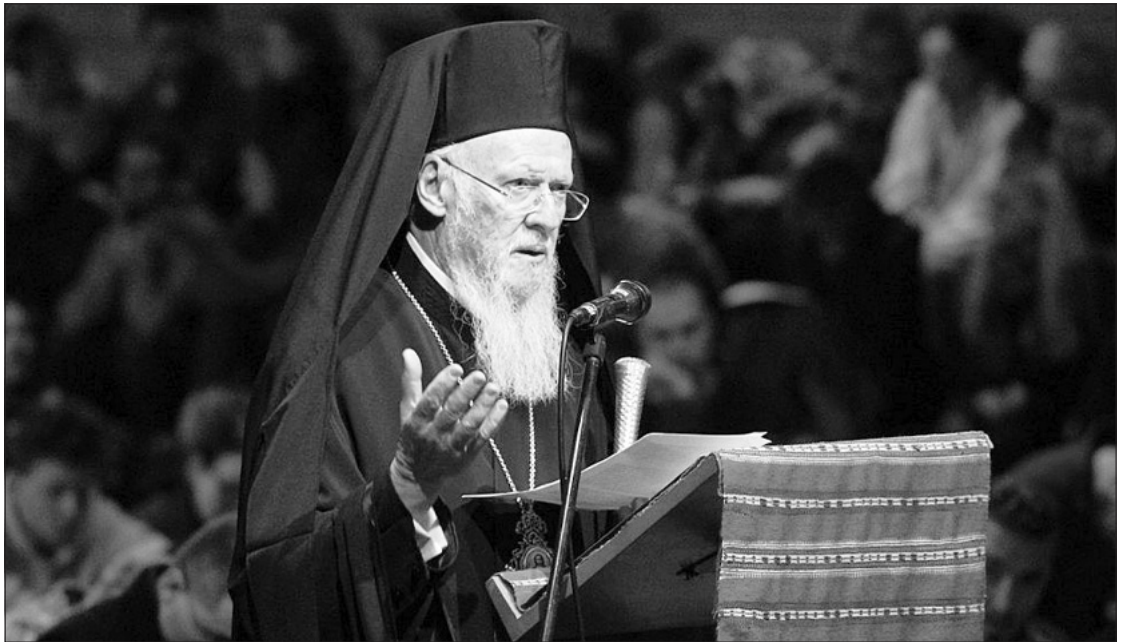
„Nuo 2014 m. Ukraina gerokai pagerino savo gynybos pajėgumus, tačiau šie gebėjimai vis dar turi šiek tiek trūkumų. Mes norime kalbėti

apie tai, kur yra šios spragos, ir esame pasirengę prisitaikyti prie Ukrainos poreikių“, – sakė JAV specialusis pasiuntinys.

Paklaustas apie numatytus rinkimus separatistų kontroliuojamose teritorijose Rytų Ukrainoje, K. Volkeris juos pavadino „visiškai neteisėta veikla“.

Rusijos remiamiems separatistams 2014 m. balandžio mėnesį įsiveržus į Rytų Ukrainą, žuvo daugiau nei 10 tūkst. žmonių ir daugiau nei 1 mln. tapo pabėgėliais. *LRT*

MASKVOS PATRIARCHATAS NUSIGRĘŽE NUO KONSTANTINOPOLIO PATRIARCHO

Patriarchas Baltramiejus I.

AFP

Rusijos Ortodoksų Bažnyčia (ROB) rugsėjo 14 d. nutraukė „diplomatinius ryšius“ su ekumeniniu patriarchu Baltramiejumi I, Stambule reziduojančiu pasaulio ortodoksų krikščionių dvasiniu vadovu, apkaltinusį jį neleistinu kišimusi į ginčą dėl Ukrainos Bažnyčios pavaldumo.

Tikimasi, kad Konstantinopolio patriarchas artimiausiais mėnesiais priims sprendimą dėl Ukrainos prašymo nutraukti dvasinius ryšius su Maskva, padidėjus įtampai dėl separatistinio konflikto Rytų Ukrainoje.

Prieš priimdamas šį sprendimą Baltramiejus šį mėnesį pasiuntė į Ukrainą du egzarchus – savo atstovus. Šis žingsnis su-

kelė Maskvos patriarchato įtūžį.

Šventasis Sinodas, ROB valdantysis organas per rugsėjo 14 d., penktadienį įvykusį nepaprastąjį posėdį nusprendė, kad nuo šiol jo ryšiai su varžovu Stambule bus žemesnio lygio.

Sinodo sprendimu ROB neberengs bendros liturgijos su Konstantinopolio patriarchatu, o Rusijos stačiatikių patriarchas Kirilas nebeminės Baltramiejaus savo maldose.

Be to, ROB nebedalyvaus vyskupų susirinkimuose arba bet kokiose komisijose ir kitose struktūrose, pirmininkaujamose Baltramiejaus I atstovų, sakoma pranešime, paskelbtame po Šventojo Sinodo posėdžio.

Jeigu Konstantinopolio pa-

trichas toliau užsiimsi „antikanonine veikla“, ROB su juo nutrauks visus ryšius, perspėjo Sinodas.

Rusijos ortodoksų patriarchas Kirilas, laikomas svarbiu prezidento Vladimiro Putino sąjungininku, nori užkirsti kelią padėčiai, kad provakarietiškos Ukrainos Bažnyčia taptų nepriklausoma. Jeigu Maskva praras tų Ukrainos Bažnyčios kontrolę, tai būtų laikoma smūgiu Rusijos Ortodoksų Bažnyčios prestižui ir apskritai Rusijos dvasinei įtakai.

Nesutarimai tarp Ukrainos ir Rusijos ortodoksų vadovų pagilėjo Maskvai 2014 metais aneksavus Krymo pusiasalį.

LRT

LIETUVIŲ TAUTINĖS MINTIES LAIKRAŠTIS
THE LITHUANIAN NATIONAL NEWSPAPER

DIRVA

TEL. (216) 531-8150

FAX (216) 531-8428

E-mail: dirva@ix.netcom.com

P.O. BOX 19010 CLEVELAND, OHIO 44119-0010

19807 CHEROKEE AVENUE • CLEVELAND, OHIO • 44119

Leidžia Amerikos Lietuvių Spaudos ir Radijo Draugija „Viltis“, Inc.

Algirdas V. Matulionis, pirmininkas / president

Gediminas Markevičius, redaktorius / editor

2713 West 71st St, Chicago, IL 60629-2005

E-mail: dirva.redaktorius.chicago@gmail.com

DIRVA (USPS 157-580)

Postmaster: Send address changes to DIRVA
19807 Cherokee Ave. Cleveland, OH. 44119-0010

Periodicals postage paid at Cleveland, Ohio and additional mailing offices.
Published bi-weekly by American Lithuanian Press & Radio Assn.
VILTIS, INC. - Subscription per year - \$55.00, first class - \$78. Single copy - \$2.00. Air mail overseas - \$130.00.

Prenumerata metams - \$55.00, pusei metų - \$40.00, pirma klase - \$78.
Oro paštu į užsienį metams - \$130.00. Atskiro numerio kaina - \$2.00.
Straipsniai, pasirašyti pavarde, inicialais ar slapyvardžiu, ne visada sutampa su redakcijos nuomone. Nespausdinti straipsniai gražinami tik autoriui prašant. Už skelbimų turinį redakcija neatsako. Nepasirašytų rašinių nespausdiname.

PAMOKOMASIS IŠMETIMAS IŠ PARTIJOS

Niekaip neužsimiršta vienas pusantrų metų senumo ginčas su pažįstamu buvusiu pareigūnu – anot jo, ne visi „valstiečiai – žalieji“ yra R. Karbauskio idėjiniai draugai ir pavaldiniai, yra daug tokių, kurie tikrai tikisi permainų kovoje su korupcija, su negatyviais reiškimais socialiniame ir politiniame gyvenime. Matyt, jis galvoje turėjo P. Urbšį - buvusį STT pareigūną, gal dar kažką, bet nė už ką nenorėjo sutikti, kad tie žmonės yra niekas be R. Karbauskio valios. Aš, žinoma, sutikau, kad yra tokių žmonių, tačiau jiems taip pat tenka atsakomybė, kad valstybė buvo atiduota į tokias, anot Seimo narės Rasos Juknevičienės, „kremliaus projekto“ rankas. Tiesą sakant, ne tik tas mano pažįstamas mūru stijo už R. Karbauskio partiją – vienas draugas, beje, neabejotinai katalikiškų pažiūrų, irgi žavėjosi R. Karbauskio vyriausybės (ne, nesuklydau, taip rašydamas – oficialiai tai yra Sauliaus Skvernelio Vyriausybė, bet tik aklas politikoje gali nematyti, kas jai vadovauja) kai kurių ministrų veikla. Šiandien nei vienas, nei kitas iš tų mano pažįstamų netrykšta optimizmu, bet negi jiems priminsi, kad teisus buvau aš, o jie – ne? Kam gi malonu prisipažinti „apsimulkinus?“ Juo labiau kad šiomet „valstiečių-žaliųjų“ frakciją jau paliko parlamentaras Povilas Urbšys, o pernai iš jos pasitraukė Bronislovas Matelis...

Taigi, laiko nedaug teprabėgo – nustebinę demonstratyvia kova su alkoholio vartojimu, „valstiečiai – žalieji“ toliau stulbina Lietuvos visuomenę rūkytos dešros mokyklose draudimais, karu prieš vaistines ir prekybos centrus, mokytojų algų kėlimais (po kurių paaiškėjo, kad mokytojai dirbs daugiau, bet uždirbs mažiau negu iki algų kėlimo!), „malkų mokesčiais“ ir pan. Didelio įžvalgumo nereikia, kad pamatytum, jog dominuoja keli „valstiečiai-žalieji“: pats vyriausias „valstietis“ R. Karbauskis, paskui, anot aštrialiežuvio žurnalisto R. Valatkos, jo ginklanešys Sanča Pansa – Agnė Širinskienė, dar Dainius Kepenis, Aurelijus Veryga, Dainius Gaižauskas, aplinkos ministras Kęstutis Navickas (pastarasis pagarsėjo savo pažadais sumažinti miškų kirtimus, ir šįmet juos padidinęs 6 proc.), na dar kartais pasigirsta Lietuvos Seimo Pirmininko Viktoro Pranskiečio pavardė - tiesa, ne kaip įtakingo, o kaip pareigingo partijos vado nurodymų vykdytojo. O šios savaitės pradžioje pirmuose žiniasklaidos priemonių puslapiuose mirgėjo Justo Džiugelio pavardė. Kas ypatingo nutiko, kad taip išgarsėjo šis „valstiečių-žaliųjų“ frakcijos Seime narys? Ogi nutiko neregėtas dalykas – jaunas politikas sukilo prieš bosą! Buvo pasigirdę R. Karbauskio pareiškimai, kad jei iš frakcijos nepasišalins J. Džiugelis, frakciją paliks pats R. Karbauskis. Bet viskas stijo į savo vietas – J. Džiugelis pasitraukė, pripažinęs, kad nėra pajėgus kovoti su tokia jėga. Negana to, jam dar teko aiškintis, jog R. Karbauskio kaltinimai, neva, jis spaudė aplinkos ministrą, yra pramanai (ne veltui J. Džiugelis kažkada pavadino R. Karbauskį „patologiniu melagiu). Galima suprasti ir ministrą K. Navicką (kuris visgi neišdriso meluoti, kad jį „spaudė“ J. Džiugelis), kai jis pripažino buvus pokalbį su jaunuoju politiku – pačiam ministrui opozicija grasina apeliacija, kaltindama nekompetencija ir į dienos šviesą bandydama išvilkti ministro santykius su buvusia jo darboviete, o kas užtars, jei ne Šeimininkas? J. Džiugelis neneigė, kad teko bendrauti su aplin-

TIE GĖDINGI MARŠKINĖLIAI

Jeigu užsiimsit nosį ir pasikapstysit internete, galit rasti išparduodamų apie Trečiąjį reichą primenančių vėliavų, marškinėlių ir lipdukų automobiliams – tose pačiose parduotuvėse, kur taip pat prekiaujama žiebtuvėliais su pagoniškais simboliais arba Ku Kluks Klano atributais. Tačiau joks save gerbiantis prekybininkas tokių daiktų sandėlyje neturės.

Būtų logiška manyti, kad žudikiško totalitarinio sovietinio režimo simbolių irgi turėtų būti vengiama. Juk Adolfas Hitleris ir Josifas Stalinas buvo sąjungininkai iki pat nacių režimo netikėto puolimo prieš Sovietų Sąjungą 1941 metais.

Liūdnai pagarsėjusiu Molotovo-Ribbentropo paktu abu režimai suraikė Europos žemėlapiį ir didelį žemyno gabalą atidėjo įmesti į mėsmałę. Paieškojus internete galima rasti nuotraukų, kuriose matyti, kaip nacių ir sovietų pajėgos džiugiai dalyvauja parade ir atiduoda vienos kitoms pagarbą prie Lenkijos lavono.

Vis dėlto didžiausias mažmenininkės prekybos tinklas pasaulyje „Walmart“ parduvinėja „šaunius“ marškinėlius su sovietų emblema – kūju ir pjautuvu – už 19,99 dolerio. Šie drabužiai yra tarp 162 daiktų su sovietine simbolika, gaminamų kitos JAV bendrovės – „Buy Cool Shirts“.

Paties „Walmart“ taisyklės draudžia prekiauti daiktais, susijusiais su „bet kokiais istoriniais arba aktualiais įvykiais“, jeigu jie gali būti palaikyti „įžeidžiamais“.

kos ministru, nes į jį kreipėsi vienas Seimo narys dėl įmonės, į kurios kreipimąsi aplinkos ministerija ilgai nesiteikė atsakyti. Bet tai, pasirodo, ne visos J. Džiugelio nuodėmės – jis, anot R. Karbauskio ir jo dešiniosios rankos A. Širinskienės, bandė visaip suskaldyti frakciją ir išsivesti iš jos 20 narių...

Trumpai tariant, R. Karbauskis išvartė visą šitą reikalą taip, kaip jam reikia, ir pademonstravo visiems frakcijos nariams, kad su juo „palauk“ nebus. Suprask, - bet kokių prieštaravimų partijos viduje jis nepakės. „Akivaizdu, kad po diktatoriško Ramūno Karbauskio elgesio man su LVŽS frakcija nepakeliui. Neturiu vilties, kad frakcija susivoks, kokią žalą jai daro tokio kerštingo ir neadekvataus žmogaus, kuris pasiruošęs padaryti bet ką vardan savo ambicijų, kokią žalą tai daro visuomenei ir pasitikėjimui Seimu“, – sakė J. Džiugelis. Po susidorojimo su juo lieka dar mažiau vilčių, kad frakcijoje atsiras daugiau „susivokusių“. Tačiau verta atkreipti dėmesį į kai kurias išsakytas J. Džiugelio mintis, iš kurių viena galėtų paaiškinti, kodėl mums atrodo, kad valstybėje specialiai keliamas chaosas – pasak Seimo nario J. Džiugelio, R. Karbauskis pradėjo „kurti Lietuvoje valdomos demokratijos modelį, kaip tai yra Rusijoje“. Kitaip tariant, keliamas chaosas, kad paskui būtų galima „įvesti tvarką“ ir pasirodyti, „štai kaip aš moku tvarkytis!“

Taigi Seimo narys J. Džiugelis pasitraukė iš „valstiečių-žaliųjų“ frakcijos ir teigė ketinantis prisidėti prie mišrios Seimo narių grupės. Atrodytų, reikia džiaugtis, kad tarp Lietuvos valstiečių-žaliųjų sąjungos vis atsiranda politikų, suvokusių, kas yra R. Karbauskis ir kokie jo tikslai, kita vertus – ar tai sumažina jų atsakomybę, kad, pasikartosis, valstybė buvo atiduota į „Kremliaus projekto“ rankas?

Kęstutis Šilkūnas

Masinės žudynės, trėimai, kankinimai, religinis persekiojimas ir ištisų šalių pasmerkimas dešimtmečius trukusiai karinei okupacijai neabejotinai yra istoriniai įvykiai, tikrai atitinkantys bet kokią protingą žodžio „įžeidžiamas“ apibrėžimą.

Lietuvos užsienio reikalų ministras Linas Linkevičius paragino „Walmart“ liautis pardavinėti šiuos marškinėlius.

„Pasitikime @Walmart moraline pozicija ir raginame atšaukti prekes su masinių žudymų simboliais“, – sakoma jo „Twitter“ žinutėje. Vien jo šalyje sovietinės represijos 1944–1953 metais pareikalavo 50 tūkst. žmonių gyvybių; dar 20 tūkst. lietuvių žuvo per partizaninį karą su sovietų okupantais.

Tačiau tam tikru momentu piktinantys dalykai tampa blankia praeitimi. Tik nedaugelis dabar prieštarautų dėl komiškų užuominų apie ispanų inkviziciją.

Kaip bebūtų, šiuolaikinis Vatikanas nemėgina atkurti klerikalų minčių policijos arba kankinti eretikus. Sovietinės imperijos atveju istorinės žaizdos dar nėra užsitraukusios, o atgimstantis Rusijos imperIALIZMAS kelia didžiulį pavojų.

Kitos šalys, anksčiau patekusios į sovietų rankas ir nukentėjusios arba dabar bijančios Rusijos agresijos, turėtų prisidėti prie Lietuvos protesto. Tą patį turėtų padaryti jų sąjungininkai.

Šis pasipiktinimas pabrėžia daug gilesnę esmę: dvipras-

mišką Rusijos ryšį su savo sovietine praeitimi ir aplinkinio pasaulio nuolaidžiavimą tokiam požiūriui.

Vladimiras Putinas yra pagarsėjęs, kad Sovietų Sąjungos subyrėjimą pavadino praeito šimtmečio „geopolitine katastrofa“. Rusija ne itin stengiasi slėpti Sovietų Sąjungos ydas (tokios knygos kaip Aleksandro Solženicyno „GULAGo archipelagas“ yra lengvai prieinamos). Tačiau ji apie šiuos dalykus kalba santykiniais terminais.

Taip, Stalinas bjauriai elgėsi ir padarė siaubingų klaidų. Taip, planinė ekonomika baigėsi griūtimi. Vis dėlto Sovietų Sąjunga buvo didi šalis.

Ji modernizavo savo ekonomiką ir visuomenę, kad ir kaip tai buvo sunku, taip pat nugalėjo nacistinę Vokietiją bei jos sąjungininkes. Daugelis Vakaruose tai vertina palankiai arba šių dalykų neišmano, todėl jiems atrodo, kad toks požiūris bent iš dalies pateisinamas.

Nesugebėjimas sąžiningai įvertinti istorijos kursto dabartinį Rusijos konfliktą su Vakarais. Sovietų valdžios žlugimas gali būti vertinamas kaip išsivadavimas arba pralaimėjimas; jis negali būti ir viena, ir kita. Jeigu tai pralaimėjimas, tuomet dabartinis Rusijos naratyvas apie pažeminimą ir apiplėšimą atrodo pagrįstas. Vakarų šalys barstė druską ant žaizdų. Dabar jos skina tokio elgesio vaisius.

Kita vertus, jeigu 1991-iejį buvo džiaugsmingas Rusijos išsivadavimas, kyla klausimas, kaip Kremlius paveldėjo – ir išdavė – šį palikimą. Pamėginkit visa tai išaiškinti ant marškinėlių.

E. Lucasas, Europos politikos analizės centro viceprezidentas

LENKAI NORI NUOLATINIO AMERIKIEČIŲ KARIŲ DISLOKAVIMO

Vašingtone surengtos pirmos Lenkijos ir Jungtinių Amerikos Valstijų darbo grupių derybos, kuriose aptarta nuolatinės amerikiečių karinės bazės įkūrimo Lenkijos teritorijoje galimybė.

Apie amerikiečių karinės bazės įkūrimą Lenkijos gynybos ministras Mariuszas Blaszczakas kalbėjosi Pentagone ir Kongrese. Jungtinių Valstijų pajėgos dislokuojamos Lenkijos teritorijoje nuo pernai, šiuo metu yra 3 tūkst. amerikiečių karių, bet jie siunčiami pagal rotaciją.

Prezidentas Andrzejus Duda galimybes kurti amerikiečių karinę bazę Lenkijoje turėtų aptarti su Donaldu Trampu (Donald Trump) artimiausiu metu.

LRT

PASIRAŠYTAS SUSITARIMAS DĖL LIETUVOS GYNYBOS POLITIKOS GAIRIŲ

Š.m. rugsėjo 10 d. Lietuvos Vyriausybės rūmuose pasirašytas Lietuvos Respublikos Seime atstovaujančių partijų susitarimas „Dėl Lietuvos gynybos politikos gairių”.

Susitarimas apima pagrindines Lietuvos gynybos politikos nuostatas, tinkamo gynybos finansavimo užtikrinimą, Lietuvos kariuomenės stiprinimą ir personalo iššūkių sprendimą, karo tarnybos patrauklumo bei visuomenės ir valstybės institucijų atsparumo hibridinėms grėsmėms didinimą.

„Šiandieniniu susitarimo pasirašymu mes aiškiai parodome: nepaisant kandžių replikų ir politinių kivirčų, valdantieji ir opozicija sugeba susivienyti ir susėsti prie vieno stalo vardan Lietuvos saugumo ateities. Per pastaruosius kelerius metus pasiekėme daug. Lietuvos gynybos finansavimas pakilo iš dugno ir jau šiemet užtikriname 2 proc. bendrojo vidaus produkto. Akivaizdu, kad privalome pasiekti kokybinio proveržio mūsų pajėgumuose, o tam reikia nuosekliai didinamo finansavimo ir aiškos krypties” - sakė Ministras Pirmininkas Saulius Skvernelis.

Susitarimu įsipareigojama nuosekliai didinti finansavimą gynybai, kad 2030 metais krašto apsaugai būtų skiriama ne mažiau kaip 2,5 proc. bendrojo vidaus produkto (BVP) – puse procentinio punkto daugiau nei planuojama šiais

Pasirašytas Lietuvos Respublikos Seime atstovaujančių partijų susitarimas „Dėl Lietuvos gynybos politikos gairių”.

LRV

metais.

Dokumentu sutariama dėl bendrųjų kariuomenės vystymo prioritetų, ypatingą dėmesį skiriant oro gynybos pajėgumų ir sausumo pajėgų vystymui, įsipareigojama užtikrinti žvalgybos tarnybų finansavimą ir remti kibernetinio saugumo pajėgumus. Pripažįstant tarnybos kariuomenėje pridėtinę vertę visuomenės atsparumo ir gynybos potencialo stiprinimui ir įvertinus bendrą Lietuvos kariuomenės komplektavimo, modernizacijos, infrastruktūros plėtros galimybių ir poreikių situaciją,

sutariama, kad 2022 m. bus sprendžiama dėl galimybės įvesti visuotinę karo prievolę.

Pabrėžta, kad partijos bendromis pastangomis stengsis pasipriešinti neatsakingoms spekuliacijoms, priešinant gynybos finansavimą su kitomis jautriomis sritimis.

Ypatingas dėmesys susitarime skiriamas hibridinių grėsmių užkardymui: įvertinant nacionaliniam saugumui ir visuomenės atsparumui kylančias grėsmes ir rizikos veiksnius susitarime numatoma parengti valstybės apsaugos nuo hibridinių grėsmių strategiją.

Ją įgyvendinant numatoma stiprinti šių grėsmių stebėjimą ir pasirengimą jas užkardyti bei valdyti, šią veiklą koordinuojančiam padaliniui Vyriausybėje į procesą įtraukiant valstybės institucijas, visuomenę, nevyriausybinės organizacijas ir žiniasklaidą.

Numatyta, kad Lietuvos Respublikos Vyriausybė šio susitarimo galiojimo laikotarpiu kartu su susitarimą pasirašiusių partijų deleguotais atstovais kiekvienais metais, prieš nacionalinio biudžeto patvirtinimą, apsvarstys ir įvertins šio susitarimo vykdy-

mo eigą.

Susitariančių partijų vardu dokumentą pasirašė Lietuvos valstiečių ir žaliųjų sąjungos pirmininkas Ramūnas Karbauskis, Tėvynės Sąjungos – Lietuvos krikščionių demokratų partijos pirmininkas Gabrielius Landsbergis, Lietuvos liberalų sąjūdžio pirmininkas Eugenijus Gentvilas, Lietuvos socialdemokratų darbo partijos pirmininkas Gediminas Kirkilas ir Lietuvos lenkų rinkimų akcijos-Krikščioniškų šeimų sąjungos pirmininkas Valdemar Tomaševski.

LRV

VOKIETIJOS KANCLERĖ A. MERKEL APLANKĖ RUKLOJE DISLOKUOTUS SAVO ŠALIES KARIUS

Rugsėjo 14 d. Vokietijos kanclerė Angela Merkel, lydimą Lietuvos Respublikos Prezidentės Dalios Grybauskaitės, aplankė Rukloje dislokuotus Vokietijos karius, kurie vadovauja NATO priešakinių pajėgų bataliono kovinei grupei

Lietuvoje. Rukloje Vokietijos vyriausybės vadovė taip pat lydėjo krašto apsaugos ministras Raimundas Karoblis ir Lietuvos kariuomenės vadas generolas leitenantas Jonas Vytautas Žukas.

Lietuvai ir Baltijos šalims patiriant nuolatinės Rusijos

provokacijas, agresyvių elgesį ir keliamą grėsmę, Vokietija pirmoji prisiėmė atsakomybę įgyvendinant Varšuvoje sutartas atgrasymo priemones ir apsisprendė tapti vadovaujančia šalimi formuojant NATO priešakinių pajėgų batalioną Lietuvoje.

Vokietijos kanclerė Angela Merkel ir Lietuvos Respublikos Prezidentė Dalia Grybauskaitė aplankė Rukloje dislokuotus Vokietijos karius.

Alfredo Pliadžio (KAM) nuotr.

Vokietija taip pat ypač stipriai prisideda prie Lietuvos gynybinių pajėgumų vystymo. Šalis ir ilgametė glaudi Lietuvos partnerė modernizuoja karines pajėgas, ginkluotę ir kitą karinę techniką - iš Vokietijos Lietuva perka pėstininkų kovos mašinas „Vilkas”, savaeiges haubicas Pz 2000, šarvuočius M577, kt. Vokietija taip pat dalyvauja NATO oro policijos misijoje Baltijos šalyse. Vilniuje įsikūrusioje NATO pajėgų integravimo štabe tarnauja šios šalies karininkai.

Atgrasymo ir gynybos tikslais Rukloje veikiančiai NATO priešakinių pajėgų bataliono kovinei grupei Vokietija vadovauja nuo 2017 m. pradžios. Šalis skiria ir didžiausią karių dalį šioms tarptautinėms rotacinėms pajėgoms. Šiuo metu Rukloje dislokuota daugiau nei pusė tūkstančio Vokietijos karių su savo technika ir ginkluote. Kovinei grupei vadovauja Vokietijos kariuomenės tankų bataliono vadas pulkininkas leitenantas Rene Braunas (Rene Braun).

Kovinei grupei personalą su technika ir ginkluote NATO kovinei grupei Lietuvoje taip pat yra skyrusios Belgija, Čekija, Nyderlandai, Norvegija, Islandija. Vienete tarnauja per 1200 sąjungininkų karių.

NATO priešakinių pajėgų bataliono kovinė grupė užtikrina aukštą parengties ir sąveikumo lygį nuolat treniruodamasi ir rengdamasi kolektyvinei gynybai. Mokomajame pulke Rukloje dislokuota tarptautinė kovinė grupė yra integruota į Lietuvos kariuomenės Mechanizuotosios pėstininkų brigados „Geležinis Vilkas” sudėtį ir nuolat dalyvauja kolektyvinės gynybos mokyimuose ir pratybose.

Sprendimą dislokuoti NATO priešakines pajėgas Lietuvoje, Latvijoje, Estijoje ir Lenkijoje NATO šalių vadovai priėmė 2016 m. liepą. Šios pajėgos – tai pirmiausia atsakas į Rusijos agresyviuos karinius veiksmus Ukrainoje, taip pat Rusijos karinio potencialo didinimą ir karinės galios demonstravimą regione.

LR KAM

LIETUVOS ŠAULIŲ SĄJUNGA 2019 METAIS MINĖS SAVO VEIKLOS 100-METĮ

Rugsėjo 12 d. Lietuvos Respublikos Vyriausybė pritarė Lietuvos šaulių sąjungos metų minėjimo 2019 m. planui, kuriuo siekiama paminėti Lietuvos šaulių sąjungos įkūrimo 100-metį, įamžinti šaulių indėlį Nepriklausomybės kovose ir pagerbti kovojusių prieš sovietų okupaciją, žuvusių sovietų lageriuose, tremtyje šaulių atminimą. 2019 metus Seimas yra paskelbęs Lietuvos šaulių sąjungos metais.

Minėdama įkūrimo 100-metį Lietuvos šaulių sąjunga 2019 m. birželio mėnesį numato surengti iškilmingą rikiuotę ir 100-mečio priesaikos ceremoniją Katedros aikštėje Vilniuje, kartu vyks ir įvairūs minėjimo renginiai Bernardinų sode, gretimose gatvėse.

Ateinančiais metais visų šalies mokyklų moksleivius ketinama pakviesti dalyvauti rašinių konkurse „Jaunojo šaulio viltys: laiškas Lietuvos Nepriklausomybės paskelbimo 1918 m. signatarams“. Kaune, kartu su akademine bendruomene, Vytauto Didžiojo universitetu, planuojama organizuoti konferenciją

„Šauliškumo samprata XXI a.“ Vytauto Didžiojo karo muziejuje taip pat Kaune numatoma surengti Lietuvos šaulių sąjungos ekspoziciją-parodą, atvirą kauniečiams ir miesto svečiams.

Minint Sąjungos 100-metį ir Sąjungos įkūrėjo Vlado Putvinskio–Pūtvio 145-ąsias gimimo metines, visi norintys bus kviečiami prisijungti prie pėsčiųjų žygio Kelmės raj. apylinkėse. Pačioje Kelmėje planuojama pastatyti paminklą Vladui Putvinskiui–Pūtviui. Palangoje numatoma organizuoti tarptautines jaunųjų šaulių sporto žaidynes.

Įvairūs Lietuvos šaulių sąjungos šimtmečiui minėti skirti renginiai visuomenei (edukacinės veiklos moksleiviams, pėsčiųjų žygiai, svarbių Šaulių sąjungai datų minėjimai) vyks daugelyje šalies savivaldybių, kur yra šaulių rinktinės.

Šaulių sąjungos pamatai ir vertybės formavosi kartu su Lietuvos valstybės atkūrimu, kovose už jos nepriklausomybę. Lietuvos šaulių sąjunga siekia ugdyti pasitikinčius savimi, kūrybingus, motyvu-

Lietuvos šaulių sąjungos rikiuotė.

LRV

tus ir drausmingus Lietuvos Respublikos piliečius, pasirengusius ginti Tėvynę, nelaimės atveju padėti kitiems.

Šiandien Lietuvos šaulių sąjunga vienija apie 11 tūkst. narių ir yra reikšminga patriotiškumo ir pilietiškumo ugdymo organizacija bei valstybės gynybos atrama.

Lietuvos šaulių sąjunga (LŠS) buvo įkurta 1919 m. birželio 27 d., o jau rugsėjo

15 d. Krašto apsaugos ministerija patvirtino LŠS įstatus. Organizacija tarpukariu vienijo daugiau nei 60 tūkst. narių, o prasidėjus nacistinei ir sovietinei okupacijai šauliai tapo vienu iš pagrindinių rezistencijos ramsčių.

Nors LŠS sovietinės okupacijos laikotarpiu buvo uždrausta, jos veikla nenutrūko ir buvo palaikoma Lietuvos išeivių, visų pirma – Jungtinėse

Amerikos Valstijose, kur 1954 m. kovo 7 d. Amerikos lietuviai Čikagoje paskelbė LŠS atkūrimą. Prasidėjus Atgimimui, 1989 m. birželio 1 d. mitinge Kaune buvo paskelbtas LŠS atkūrimo Lietuvoje siekis, o 1990 m. vasario 15 d. įvyko LŠS atkuriamoji konferencija.

2017 m. gruodžio 7 d. Lietuvos Seimo nutarimu 2019 metai paskelbti Lietuvos šaulių sąjungos metais. **LRV**

BRIUSELYJE ATVERTAS KELIAS OFICIALIAI PRADĖTI BALTIJOS ŠALIŲ SINCHRONIZACIJĄ

Lietuva, Latvija, Estija ir Lenkija, kartu su tvirta Europos Komisijos parama, toliau kryptingai žengia įgyvendindamos strateginį viso regiono energetinio saugumo projektą – Baltijos šalių elektros tinklų sinchronizaciją su kontinentine Europa.

Rugsėjo 14 d. Briuselyje pritarta techniniam Baltijos šalių sinchronizacijos scenarijui ir uždegta žalia šviesa Lenkijos ir Baltijos šalių sistemų operatoriams teikti paraišką dėl Europinės kontinentinės elektros tinklų zonos išplėtimo.

Tai esminis žingsnis, norint formaliai pradėti Baltijos šalių elektros energetikos sistemos prijungimo prie Europos kontinentinių tinklų procesą.

„Džiaugiuosi, kad glaudžiai bendradarbiaudami visais lygiais ir nepamesdami iš akių ilgalaikės perspektyvos kryptingai siekiame pagrindinio tikslo – sustiprinti savo energetinės nepriklausomybės pamatus ir energetiškai tapti pilnaverčiais Europos Sąjungos nariais“, - sako Ministras Pirmininkas Saulius Skvernelis.

Baltijos energijos rinkos jungčių plano (BEMIP) aukšto lygio grupės atstovai šiandien pritarė, kad Baltijos šalių elektros energetikos sistema su Europos kontinentiniais

tinklais bus sinchronizuota per jau veikiančią „LitPol Link“ jungtį ir naują jūrinį kabelį tarp Lietuvos ir Lenkijos, įrengiant papildomus sinchroninius kompensatorius. Tai reiškia, kad galutinai apsispręsta dėl sinchronizacijos scenarijaus ir baigtos kelerius metus trukusios diskusijos.

Lenkijos Energetikos instituto Gdansko tyrimo grupės mokslininkai atlikę būtinas studijas nustatė, kad toks sinchronizacijos scenarijus yra technologiškai patikimas ir ekonomiškai naudingiausias. Jis užtikrins stabilų ir patikimą elektros sistemų darbą bei nenutrūkstamą elektros energijos tiekimą Baltijos šalių vartotojams.

Pasiruošimo sinchronizacijai darbai vyksta laiku ir pagal aiškų veiksmų planą. Šiandieninis sprendimas atveria kelią Lenkijos perdavimo

sistemos operatoriumi kartu su Baltijos šalių kolegomis iki rugsėjo 21 dienos pateikti bendrą paraišką Europos elektros perdavimo sistemos operatorių asociacijai (ENTSO-E) dėl kontinentinės Europos elektros sistemos sinchroninės zonos išplėtimo.

Laiko delsti nėra – siekiant užsitikrinti finansavimą sinchronizacijai būtinų projektų įgyvendinimui, spalio 11 d. Baltijos šalys turi pateikti bendrą paraišką Europos infrastruktūros tinklų priemonei. Tikimasi, kad Europos Sąjunga skirs ne mažiau nei tris ketvirtadalius sinchronizacijai reikalingų lėšų.

Baltijos šalių elektros sistema iki šiol veikia sinchroniniu režimu sovietiniame BRELL žiede ir yra valdoma iš Maskvos.

LRV

A. JUOZAITIS PRIĖMĖ SPRENDIMĄ DĖL DALYVAVIMO PREZIDENTO RINKIMUOSE

55-ių žinomų visuomenės rinkėjų viešo raginimo dalyvauti 2019-ųjų metų prezidento rinkimuose sulaukęs vienas Lietuvos Persitvarkymo Sąjūdžio pradininkų, filosofas, rašytojas, humanitarinių mokslų daktaras Arvydas Juozaitis skelbia jau priėmęs sprendimą dėl dalyvavimo šalies prezidento rinkimuose.

Paslaptingas kandidatas. Taip kai kurie sociologai vadina filosofą Arvydą Juozaitį, kuris LRT naujienų tarnybai paskelbė sieksiąs prezidento posto gegužę vykšančiuose šalies vadovo rinkimuose. Ilgą laiką viešumoje nebematytas Lietuvos persitvarkymo sąjūdžio iniciatorius, kultūrinių leidinių redaktorius, buvęs tuomečio premjero Algirdo Brazausko patarėjas švietimo klausimais, vėliau Lietuvos kultūros atašė Kaliningrado srityje sako į prezidento rinkimus einantis su Lietuvos išsaugojimo idėja.

„Į didelę upę suteka daug upelių, bet pagrindiniai veiksniai, kurie nulėmė sprendimą, yra Sąjūdžio laikų nuojautos, kad vis blogiau bus, jeigu mes nieko nedarysime ir neatnaujinsime politikos, o dabar tas užakimas akivaizdus.“

Tas globalizacijos antplūdis ir globalizacijos veikėjų aktyvumas labai akivaizdus,

Lietuva tiesiog išplaunama kaip valstybė tiesiog yra labai daug veiksmų, kurie skatina imtis ryžtingesnių veiksmų. Tai aš nusprendžiau tai daryti ir pasakyti pirmiausiai globalizacijai ne“, – aiškina A. Juozaitis.

Kai kurie politologai sako, kad šiuo metu A. Juozaičio šansai net patekti į antrąjį prezidento rinkimų turą menki.

Kitamet vykšančiuose prezidento rinkimuose anksčiau jau pareiškė dalyvausią 5 kandidatai: ne tik parlamentarai Aušra Maldeikienė ir Naglis Puteikis, bet ir europarlamentarai Valentinas Mazuronis ir Petras Auštrevičius bei Vygaudas Ušackas.

A. Juozaitis 1980 m. baigė Vilniaus universitete ekonomikos studijas. 2001–2003 m. buvo Lietuvos Respublikos Vyriausybėje, dirbo Ministro pirmininko patarėju švietimo ir kultūros klausimais. 2004–2009 m. – Lietuvos Generalinio konsulato Kaliningrado srityje kultūros atašė. Nuo 2012 m. yra Lietuvos tautinio olimpinio komiteto viceprezidentas. Nuo 2013 m. Klaipėdos universiteto docentas.

Daugkartinis Lietuvos plaukimo čempionas ir rekordininkas, 1976 m. olimpinis žaidynių bronzos medalio laimėtojas, olimpinis rekordininkas ir Europos taurės laimėtojas. **LRT**

JUODOJO KASPINO DIENOS MINĖJIMAS KANADOS PARLAMENTE

Kanados parlamente rugsėjo 5 d. buvo paminėta Juodojo kaspino diena, stalinizmo ir nacizmo aukų atminimo diena. Juodojo kaspino minėjimas Otavoje yra dalis nacionalinio šios dienos minėjimo Kanadoje. Jo metu buvo prisimintas liūdnai pagarsėjęs 1939 metų Molotovo-Ribentropo paktas tarp Sovietų Sąjungos ir nacistinės Vokietijos, kuris atvėrė kelią Centrinės ir Rytų Europos, Baltijos šalių okupacijai bei dešimčių milijonų žmonių nužudymui ir represijai.

Kanados ministras pirmininkas Justin Trudeau primindamas apie šios dienos įvykius paminėjo, kad „daugelis tų, kurie pabėgo nuo sovietų ir nacių režimo surado namus čia, Kanadoje, ir pradėjo gyvenimą

iš naujo.“ Pasak Ministro pirmininko, „Šie pabėgėliai ir jų palikuonys paliko neįtikėtiną indėlį mūsų šaliai, padėdami kurti kanadietišką identitetą ir statyti stiprią, įvairiapusę, klestinčią Kanadą, kokią turime šiandien“.

Juodojo kaspino diena nacionaline diena Kanadoje paskelbta nuo 2009 metų lapkričio, kuomet Kanados parlamentas vieningai priėmė tą patvirtinančią rezoliuciją.

Otavoje minėjimas vyko rugsėjo 5 d., trečiądienį, Kanados Parlamento centriniuose rūmuose. Jame dalyvavo Albanijos, Baltarusijos, Čekijos, Estijos, Vengrijos, Latvijos, Lietuvos, Lenkijos, Slovakijos ir Ukrainos bendruomenių atstovai, šių šalių diplomatai.

LR URM

Juodojo kaspino minėjimas Kanados parlamente.

LR URM

VILHELMO STOROSTOS – VYDŪNO VARDU PAVADINTA VIRŠŪNĖ

Ekspedicijos „Pamyras 2018“, skirtos Lietuvos valstybės atkūrimo 100-mečiui ir Vydūno metams pažymėti, 25 dalyviai, vadovaujami vienos iš grupių vadovo Vytauto Gaučio, 2018 m. rugpjūčio 22 d. įkopė į bevardę 4 670 metrų aukščio viršūnę ir pavadino ją Vydūno vardu. Viršūnė stūkso Šachdaros kalnagūbrio pietinėje atšakoje, Piandžo upės slėnio šlaite, 6 km nuo Afganistano ir 60 km nuo Pakistano. Viršūnė yra Tadžikijos Respublikos Kalnų Badakšano autonominėje srityje, Iškašimo rajone.

2018 m. Lietuvos Respublikos Seimas paskelbė lietuvių humanisto, filosofo ir literato daktaro Vilhelmo Storostos-Vydūno metais (1868–1953). 1932 m. pasirodė Vydūno veikalas „Septyni šimtmečiai vokiečių ir lietuvių santykių“ („Sieben Hundert Jahre deutsch-litauischer Beziehungen“). Tai buvo knyga, ypatinga ne tik turiniu, bet ir rašymo istorija. Šiame veikale atskleidžiamos Kryžiuočių ordino ekspansijos į prūsų ir lietuvių žemes priežastis, eiga ir pasekmės. Paneigdamas kryžiuočių kovų tikslus, Vydūnas

LR URM

aukština senąją baltų tikėjimą ir savitą kultūrą.

Vydūnas mirė 1953 m. Vokietijos mieste Detmold,

kuriame gyveno pasitraukęs iš Tilžės 1944 m. 1991 m. jo palaikai perlaidoti Bitėnuose.

LR URM

HELSINKYJE ATIDARYTA K.DONELAIČIO „METAMS“ SKIRTA TARPTAUTINĖ KNYGRIŠYSTĖS PARODA

Rugsėjo 5 dieną Helsinkio Rikardinkatu istorinėje ir pirmojoje viešojoje bibliotekoje Šiaurės šalyse buvo atidaryta tarptautinė knygrišystės paroda, skirta K.Donelaičio „Metams“.

Atidarydamas parodą Lietuvos ambasadorius Suomijoje Valdemaras Sarapinas savo kalboje pabrėžė kultūrinio bendradarbiavi-

mo svarbą, kurio puikius rezultatus galima pamatyti apsilankius knygų rišėjų parodoje. „Džiaugiuosi, kad unikali tarptautinė paroda, sujungianti menininkus iš skirtingų šalių vieningam tikslui svečiuojasi Helsinkyje minint Lietuvos Valstybės atkūrimo 100-ąsias metines. Simboliška, kad ši paroda skirta K.Donelaičio „Metams“, o Suomijoje turime

gausų „Donelaičio“ draugijos - Suomijos lietuvių bičiulių būrį, kuriems naudodamasis proga norėčiau padėkoti už Suomijos ir Lietuvos kultūrinio bendradarbiavimo plėtojimą“, - sakė ambasadorius V. Sarapinas.

Septintojoje tarptautinėje knygų surišimo parodoje „Knyga“ eksponuojami 27 Lietuvos ir užsienio meistrų

TOLIAU AUGA JAV VERSLO SUSIDOMĖJIMAS LIETUVA

Š.m. rugsėjo 5 d. Lietuvos ambasadorius JAV Rolandas Kriščiūnas ir ambasados patarėjas Danas Vaitkevičius susitiko su Amerikos Lietuvos verslo tarybos prezidentu Eriku Stiuartu ir šios verslo tarybos nariais, JAV kompanijų vadovais. Susitikimo metu buvo aptarti JAV įmonių investicijos Lietuvoje, ateities planai. Ambasadorius dar kartą pabrėžė, kad JAV investicijos Lietuvoje yra saugios, o šalies Vyriausybė stengiasi įmonėms sudaryti sąlygas jų veiklos plėtrai Lietuvoje. JAV verslo atstovai pasidžiaugė savo įmonių sėkminga vei-

kla Lietuvoje ir pasidalino gerąja praktika su kitomis JAV įmonėmis, kurios dar tik svarsto plėtros galimybes. Taip pat aptartas būsimasis verslo tarybos narių vizitas į Lietuvą, kuris turėtų įvykti kitais metais.

Amerikos Lietuvos verslo taryba įkurta 2013 m. Šiuo metu jos nariais yra tokios garsios JAV kompanijos, kaip „Thermo Fisher Scientific“, „Nasdaq“, „Western Union“, „Pfizer“, „Oshkosh Defense“, „The Coca Cola Company“, „Parsons“ ir kitos.

*Kęstutis Vaškelevičius,
Lietuvos ambasada JAV*

BERLYNE EKONOMINĖS TEMATIKOS RENGINYS „CELEBRATING 100 YEARS – BALTIC NETWORKING DAY BERLIN“

2018 m. rugsėjo 5 d. Berlyne įvyko ekonominės tematikos renginys „Celebrating 100 Years – Baltic Networking Day Berlin“. Ambasadorius Darius Semaška podiumo diskusijoje pristatė Lietuvos pažangą plėtojant ekonominius, politinius ir kultūrinius ryšius su Vokietija. Ypač didelis dėmesys buvo skirtas investicinio klimato aptarimui – palankus investicinis klimatas sudarė sąlygas Vokietijos įmonių „Hella“ ir „Continental“

atėjimui į Lietuvą. Įmonės „Hella“ gamyklos atidarymas vyks kitą savaitę Kaune.

Renginio metu taip pat buvo pristatyta Lietuvos įmonės „Vinted“ – internetinės naudotų drabužių ir aksesuarų prekybos ir mainų platformos – veikla. „Vinted“ sėkmingai veikia ne tik Lietuvoje, bet ir Vokietijoje, Prancūzijoje, JAV. Pagal įmonės vykdomos veiklos apimtį, Vokietijai tenka antroji vieta.

LR URM

**LIETUVIŲ RADIO PROGRAMA girdima antradieniais
9:00-10:00 val. vak. iš WPAT stoties 930 AM banga.**

Interneto svetainė: WWW.WPAT930AM.COM

Dėl pranešimų ir skelbimų kreiptis į dr. Giedrę Kumpiką,
82-32 Bell Blvd., Hollis Hills, NY 11427. Tel. (718) 776-1687.
Fax: (718) 479-8923. E-mail: amberwings@mac.com

meninės knygrišystės darbai, tai – įvairiomis skirtingomis formomis ir technikomis įrįsti, naujai atgimę K.Donelaičio „Metai“. Parodą planuojama netrukus pristatyti Švedijoje,

o Estijos knygrišių sąjungos atstovas sveikindamas parodos organizatorius pakvietė parodą į Taliną.

Paroda Helsinkyje veiks iki rugsėjo 26 dienos. **LR URM**

SUOMIJA

Helsinkyje Suomijos lietuviai kartu su signataru R.Valatka paminėjo Baltijos kelio sukaktį

Rugpjūčio 23 dieną Lietuvos ambasadoje Suomijoje organizuotas susitikimas su Akto dėl Lietuvos nepriklausomos valstybės atstatymo signataru, publicistu, apžvalgininku, dėstytoju Rimvydu Valatka. „Lygiai prieš 29-erius metus rugpjūčio 23 dieną lietuviai, latviai ir estai kartu stojome į Baltijos kelią, parodydami pasauliui tvirtą ryžtą dėl savo laisvės ir nepriklausomybės siekimo. Dabartiniai geopolitiniai iššūkiai regione skatina mus ir toliau būti susitelkusius, laisvės praradimo kainą mums primena prieš 79 metus rugpjūčio 23

dieną pasirašyto Ribentropo ir Molotovo pakto tragiškos istorinės pasekmės”, - susirinkusiems svečiams sakė Lietuvos ambasadorius Suomijoje Valdemaras Sarapinas.

Susitikime su signataru Rimvydu Valatka aptarta Baltijos kelio svarba, Lietuvos nepriklausomybės praradimas Antrojo pasaulinio karo kontekste bei valstybės atkūrimo kelias. Suomijos lietuviai su svečiu diskutavo pilietiškumo, lietuvių vienybės ir Globalios Lietuvos temomis, aptarė užsienyje gyvenančių lietuvių organizacijų veiklos ir galimos dvigubos pilietybės klausimus, kalbėta apie dabartinio Lietuvos visuomeninio ir politinio gyvenimo aktualijas.

Susitikimas su signataru Rimvydu Valatka surengtas Suomijos lietuvių bendruomenės iniciatyva. **LR URM**

PRANCŪZIJA

Prancūzijos lietuvių bendruomenės lituanistinės mokyklos Naujųjų mokslo metų šventė

Lituanistinės mokyklos Paryžiuje naujų mokslo metų atidarymo šventė.

LR URM

Rugsėjo 9 d. Prancūzijos lietuvių bendruomenės lituanistinės mokyklos mokiniai, jų tėveliai ir mokytojai rinkosi Lietuvos ambasadoje Paryžiuje, kur tradiciškai buvo paminėta Naujųjų mokslo metų šventė.

Gausiai surinkusius šventės dalyvius pasveikino Lietuvos ambasadorius Prancūzijoje Dalius Čekuolis, palinkėję sėkmingų, įdomių ir žingeidžių naujųjų mokslo metų. Ambasadorius taip pat išreiškė padėką mokyklėlės mokytojoms – Ingai Varenikaitei Kvietelaitienei, Gražinai Čirnaitei ir Neringai Kovalenkovaitei – už jų ilgametį ir neįkainojamą indėlį puose-

lėjant lietuvių mažesniųjų bendruomenės narių gretose.

Prancūzijos lietuvių bendruomenės lituanistinė mokykla pradėjo savo veiklą 1995 m., o 2016 m. jai buvo suteiktas prelato Jono Petrošiaus – pokario Prancūzijos lietuvių katalikų misijos vadovo ir aktyvaus lietuvių bendruomenės veikėjo – vardas.

Lietuviškos mokyklos pamokos vyksta kartą per mėnesį, sekmadieninių lietuvių bendruomenės susitikimų Paryžiuje metu. Šiais mokslo metais mokyklą lankys beveik 90 ikimokyklinio ir mokyklinio amžiaus vaikų, daugiausia – iš Paryžiaus regiono.

LR URM

Suomijos lietuviai susitikime su signataru Rimvydu Valatka.

LR URM nuotr.

BALTARUSIJA

Mokslo ir žinių šventė Pelesoje

Su prasidedančiais mokslo metais Peleos vidurinės mokyklos bendruomenę pasveikino LR generalinio konsulato Gardine darbuotojai.

Trečiasis sekretorius Mindaugas Damijonaitis, sveikindamas susirinkusius, linkėjo mokiniams džiugios ir smalsios naujų mokslo metų pradžios, o mokytojams ir mokyklos administracijai toliau sėkmingai puoselėti lietuviškąją tapatybę Peleos krašte.

Apsilankymo metu diplomatai įteikė pirmos klasės mokiniams dovanas, su mokyklos administracija aptarė švietimo įstaigos aktualijas, dalyvavo šventiname koncerte.

Šiais metais pirmąją klasę Pelesoje pradėjo lankyti 11 pirmokų (2017 m. rugsėjį - 6). Augantis mokinių skaičius rodo mokyklos stiprumą bei lietuvių bendruomenės tęstinumą užtikrinimą.

Ypač džiugu, jog dalis jaunų mokytojų yra buvę Peleos auklėtiniai. Toks pavyzdys taikliai atskleidžia, kad meilė Lietuvai Pelesoje yra perduodama iš kartos į kartą.

Peleos vidurinė mokykla lietuvių mokomąją kalbą turi gilią istoriją ir gyvuoja jau daugiau kaip šimtmetį, jos reikšmė krašto kultūrai yra unikali.

2018 m. rugsėjį į mokyklą pradėjo eiti iš viso 111 mokinių (su parengiamomis klasėmis).

Daugiau apie Peleos vidurinę mokyklą lietuvių mokomąją kalbą Baltarusijoje:

<http://www.peleosmokykla.lt/lt/4>

LR URM

ARGENTINA

Išrinkta nauja lietuvių bendruomenės karalienė

Constanza Santangelo Raubaitė, draugijos „Dobilo“ šokių ansamblio narė

Rugpjūčio 20 d. „Nemuno“ draugijos 109-osioms metinėms skirtame minėjime buvo išrinkta šių metų lietuvių bendruomenės karalienė. Ji atstovaus mums 41-ame provincijos imigrantų festivalyje Berisso mieste. Linkime sėkmės ir laimingo karaliavimo!

Lietuvoje - mokslo metų pradžia

Lietuvoje prasidėjusių naujų mokslo metų proga mūsų SLA lietuvių kalbos mokyklėlė gavo Rugsėjo 1-osios sveikinius nuo Lietuvos Respublikos Švietimo ir mokslo ministrės Jurgitos Petrauskienės ir PLB pirmininkės Dalios Henke, kurios remia ir skatina mūsų veiklą.

Sitikime pavasarį

Sekmadienį, rugsėjo 30 d., švėsime pavasario sutikimą, ta proga paruošime pietus mūsų patalpose, kur žaisime ir linksminsimės. Kviečiame visus dalyvauti.

Buenos Airės švenčia bendruomenių dienas

Buenos Airių miesto savivaldybė šįmet parengė kitataučių bendruomenių švenčių programą. Bendruomenės savaitgaliais pasirodo prie Gegužės

aikštės su savo šokiais, choralais, meno kūriniais ir tradiciniais valgiais. Šeštadienį, rugsėjo 20 d., lietuviai prisistatys kartu su Šiaurės ir Skandinavijos bendruomenėmis.

Tautinių šokių grupė „Dobilas“

Tautinių šokių ansamblis „Dobilas“ repetuoja šeštadieniais, nuo 16 val. Vadovauja Ignas Gyurkovits ir Patricio Spagnollo.

Lietuvių kalbos kursai

Šeštadieniais mūsų patalpose yra dėstomi lietuvių kalbos kursai - nuo 16 iki 18 valandos. Kaip visuomet, pamokos vyksta nemokamai. Kviečiame visus dalyvauti.

„Lietuvos aidai“

Lietuviška radijo valandėlė „Ecos de Lituania“, vad. Jono F. Kalvelio, galima pasiklausyti penktadieniais nuo 21 iki 22 val. ir pakartotinai sekmadieniais nuo 19 iki 20 val. bei internete www.ecosdelituania.com.ar ir www.fmdifusionberisso.com.ar

Rugsėjis

Mėnesio pavadinimas susijęs su darbais, būdingais šiam mėnesiui. Reikia paruošti dirvą lietuvių pagrindiniams javams – rugiams: reikia juos pasėti, kad suspėtų grūdas sudygti ir suželti, sustiprėtų ir pasirodėtų žiemos miegui.

XXX alaus šventė

Lapkričio 25 d., 13 val. ši jau tradicinė šventė įvyks mūsų patalpose.

Paruošime skanias pietus, pakelsime tostus ir linksmai pašoksime. Dalyvaus artistas Albertas Daisen. Kviečiame dalyvauti!

Susivienijimas Lietuvių Argentinoje

PASODINTA VASARIO 16-OSIOS AKTO SIGNATARŲ AŽUOLŲ ALĖJA

Atidarome Vasario 16-osios signatarų alėją. Iš kairės: Seimo narys Kęstutis Bacvinka, Pasaulio lietuvių kultūros, mokslo ir švietimo centro direktorius Valdas Kubilius, Žalgirio pergalės parko klubo pirmininkas Gintautas Tamulaitis, Kovo 11-osios Akto signataras dr. Leonas Milčius.

Gražią ir labai reikalingą iniciatyvą parodė Žalgirio pergalės parko klubas, kreipdamasis į Lietuvos kultūros tarybą ir teikdamas jai projektą, kad Žalgirio pergalės parke, kuris yra prie autostrados Kaunas – Klaipėda, ties Cinkiškiais, kur kelias šakojasi į Kėdainius, būtų pasodinti Vasario 16-osios Akto signatarų alėja. Esantis parkas yra labai geroje vietoje. Čia sustoja daug pravažiuojančių mokinių ir užsieniečių ekskursijų, kiekvienais metais vyksta Žalgirio mūšio paminėjimo renginiai. Iš kitos pusės, ši alėja yra labai gražus ir nepriklausomos Lietuvos valstybės atkūrimo 100-mečio akcentas. Neabejodamas aš taip pat pasirašiau šiam projektui pritarimą.

kariuomenės Kauno įgulos karininkų ramovės viešųjų ryšių specialistas atsargos mjr. Gediminas Reutas, pasveikinęs šventės dalyvius, pakvietė prisiminti 1918 m. Vasario 16-osios Akto signatarus, jų didžiulį indėlį atkuriant ir įtvirtinant nepriklausomą Lietuvos valstybę. Jaudinančiai gražia rikiuote jaunieji šauliai nuo Nežinomo kareivio kapo Kaune atnešė deglą su ugnimi ir, uždegus simbolinį aukurą, stojo garbės sargybon prie Vytauto Didžiojo ir Karaliaus Jogailos stogastulpių.

Žalgirio pergalės parko klubo pirmininkas Gintautas Tamulaitis visus pakvietė sugiedoti Lietuvos Valstybės Tautinę giesmę – Himną ir padėti geles

Sodiname signatarui dr. Jonui Basanavičiui ažuoliuką. Iš kairės: G. Tamulaitis ir L. Milčius.

Ažuoliukai pasodinti, alėja atidaryta.

Ir štai rugsėjo 8 d. projektas virto realybe, kai Žalgirio pergalės parko valdybos nariai, rėmėjai, Kauno rajono savivaldybės atstovai, rajono gyventojai, o svarbiausia - Vasario 16-osios akto signatarų giminaičiai ir dar esantys gyvi kiti jų palikuonys, padedant jauniems šauliams, ėmėsi darbo. Ėmėsi ir padarė. Alėjoje jau auga jauni ažuoliukai, o šalia įrengtos informacinės lentelės su signatarų pavardėmis, nuotraukomis ir trumpais lietuvių bei anglų kalbomis jų gyvenimų, darbų aprašymais.

Renginio vedėjas Lietuvos

prie Žalgirio mūšiui vadovavusiųjų pagrindinių vadų - Vytauto Didžiojo ir karaliaus Jogailos, tylos minute pagerbti visus žuvusius už Lietuvos laisvę.

Kalbėjau ir aš. Dėkojau Žalgirio pergalės klubui už tokį gražų ir svarbų sumanymą, rėmėjams ir projekto vykdytojams, suvažiavusiems Vasario 18-osios signatarų artimiesiems, visiems susirinkusiems, kurių pastangomis čia pasodinta ažuolų alėja saugos didžiavyrių atmintį, teiks pasididžiavimą ir stiprybę ne tik mums, bet ir ateities kartoms. Juk be 1918 m. atstatytos

Lietuvos valstybės, mes ir jos Nepriklausomybės nebūtume galėję atkurti 1990 m. kovo 11d., nebūtume dabar galėję gyventi savo laisvoje šalyje.

LR Seimo narys Kęstutis Bacvinka perskaitė Seimo Pirmininko Viktoro Pranckiečio sveikinimą. Ypatingos šventės proga kalbėjo ir sveikino vienas iš šio parko kūrėjų Seimo narys Vytautas Kamblevičius, Kauno rajono mero Valerijaus Makūno sveikinimus perdavė savivaldybės administracijos direktorius Antanas Nesteckis, prasmingas sveikinimo kalbas pasakė Vasario 16-osios signatarų klubo pirmininkas Remigijus Gulbinas, Pasaulio lietuvių kul-

kuri gyvena Vilkaviškio rajone, ir jai perduoti išrašytą sodintojo pažymėjimą bei albumą „Žalgirio pergalės parkas“.

Gera buvo žiūrėti į sodintojų būrį, gausius talkininkus. Labiausiai rūpėjo stebėti, o ir padėti, fotografuoti, kaip sodinamas signatarui prezidentui Antanui Smetonai skirtas ažuoliukas. Jį sodino Prezidento brolio anūkė Sigutė Smetonaitė Petrauskienė kartu su Prezidento sesers Marijos anūku Rimgaudu Strielčiūnu ir jo žmona Dalia Strielčiūniene.

Žinoma, prie pasodinto ažuoliuko susirinko fotografuoti didelis būrys šventės dalyvių.

Pasodinus ažuoliukus ir juos gausiai paliejus vandeniu,

tūros, mokslo ir švietimo centro direktorius Valdas Kubilius.

Klubo pirmininkui G. Tamulaičiui pasiūlius, kartu su Seimo nariu K. Bacvinka ir V. Kubiliumi, perkirpę juostelę atidarėme Vasario 16-osios signatarų alėją ir pakvietėme sodinti atvežtus jaunos, išlakis ažuoliukus. Nesant signataro dr. Jono Basanavičiaus artimųjų, džiaugiausi, kad teko garbė jam skirtą ažuoliuką kartu su klubo pirmininku G. Tamulaičiu sodinti ir man. Tuo pačiu gavau ir įpareigojimą susisiekti su dr. Jono Basanavičiaus brolio Vinco anūke Terese Basanavičiūte,

šventė tęsėsi toliau. Bendrauta ir kalbėta, klausyta puikios koncerto, skambių lietuviškų dainų. Užkalbinau iš Šveicarijos atvykusią Pasaulio lietuvių bendruomenės kultūros reikalų grupės narę Jūratę Caspersen ir jai padovanojau savo naują knygą - albumą „Prie Nemuno, Neries, Nevėžio“. Manau, kad jis tikrai primins ne tik Nevėžio pakrantes, bet ir šią dieną, Vasario 18-osios Signatarų alėją Žalgirio pergalės parke.

Lietuvos nepriklausomybės Akto signataras dr. Leonas Milčius

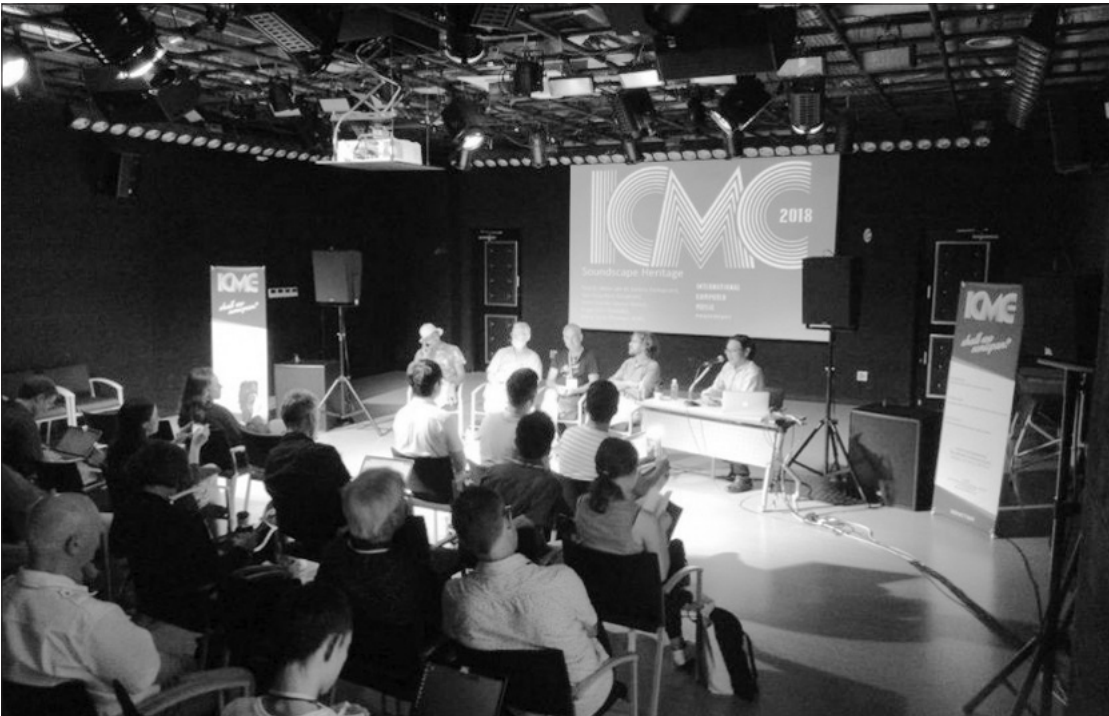
2018 m. rugsėjo 8 d.
Raudondvaris

Jaunųjų šaulių rikiuotė.

Autoriaus nuotraukos

LIETUVIŠKAS KŪRINYS – PASAULINĖJE KOMPIUTERINĖS MUZIKOS KONFERENCIJOJE PIETŲ KORĖJOJE

43-oji tarptautinė kompiuterinės muzikos konferencija ICMC 2018.

LR KM

Rugpjūčio 5–10 dienomis Daegu, Pietų Korėjoje, įvyko 43-oji tarptautinė kompiuterinės muzikos konferencija ICMC 2018, organizuojama tarptautinės kompiuterinės muzikos asociacijos, kurioje šiemet dalyvavo ir kompiuterinės muzikos kūrėjas iš Lietuvos Gintas Kraptavičius.

Nuo 1974 metų vykstanti ICMC konferencija yra pagrindinis tarptautinis techninių, teorinių, mokslinių, meninių atradimų rporas kompiuterinės muzikos pasaulyje. Konferencija sutraukia gausų būrį kompiuterinės muzikos kompozitorių, mokslininkų, teoretikų,

tyrinėjančių skaitmeninės muzikos inovacijas, technologijas, meninius sprendimus ir atradimus.

Šių metų konferencijoje buvo surengta virš dvidešimt aktualiosios kompiuterinės muzikos koncertų, parengtos penkios klausymosi erdvės programos, beveik keturiasdešimt instaliacijų, vyko pranešimai, diskusijos, kūrybinės dirbtuvės specialistams ir vaikams. Konferencijos tema šiemet – „preserve/engage/advance“. Konferencijoje buvo aptariamos garsovaizdžio, garso ekologijos ir kompiuterinės muzikos paveldo išsaugojimo temos, dalyvavo

legendinis kompozitorius ir garso technologas Barry Truax iš Kanados bei Korėjos elektroakustinės muzikos pionierius, Korėjos elektroakustinės muzikos asociacijos prezidentas Donoung Lee, specialiojo svečio teisėmis – elektroninės hip-hop muzikos atlikėjas DJ Spooky.

Ginto Kraptavičiaus muzikinis kūrinys „acousma light. Episode#1“ skambėjo trečiojoje klausymosi erdvės programoje. Pristatyti savo kūrinį ir papasakoti apie savo kūrybos metodus kompozitorius buvo pakviestas ir šios konferencijos internetinio interviu sesijai.

LR KM

JAUNIEJI LIETUVOS MENININKAI SAVO KŪRYBĄ PRISTATĖ LONDONE

Jaunųjų menininkų Antano Lučiūno ir Monikos Janulevičiūtės performansas **Merginaliepsnoja**.

LR KM

Rugpjūčio 24 – rugsėjo 15 d. Londone vykusiame šiuolaikiniam menui skirtos renginių-parodų serijos „What’s good for me is good for you?“ programoje buvo pristatytas jaunųjų menininkų Antano Lučiūno ir Monikos Janulevičiūtės performansas **Merginaliepsnoja**. Dueto pasirodymas susilaukė išskirtinio meno profesionalų dėmesio, renginyje dalyvavo gausus žiūrovų būrys.

„Mimosa“ namuose vykstantį šiuolaikinio meno renginių serijoje – ir jaunųjų menininkų grupinė paroda, kurioje nagrinėjamos tapatybės, *queer*,

feministinės temos ir jų asmeninė interpretacija per skirtingas meno praktikas. Paroda vyko iki rugsėjo 15 d.

M. Janulevičiūtė ir A. Lučiūnas nagrinėja kraštutinį skaitmeninių ir fizinių erdvių intymumą, kurdami ir darydami įprastą, norminę elgseną ir įsitvirtinusių dvilypumą. Pirmajai savo tarptautinei parodai menininkai pristatė **Merginaliepsnoja**: Visa, kas žiauru ir žydi, dedikaciją kiekvienam sergančiam ir/arba žydinčiam, sveikstantiems, nokstantiems ir nubalnotiems.

Įtraukianti instaliacija, kuriai

garso takelį sukūrė Sami Baha ir du botaniniai Laimės Kiškūnės kvapų mišiniai – nuotykis, nepertraukiamas juslinių dirgiklių srautas. Visa tai – sukontroliuota erdvė, kurioje kvapai, šviesos, lauko ir vidaus suvokimas atrodo pasikeitęs, simuliacija primenanti video žaidimo erdvę su ribotais judesių ir atsakymų kiekiais ir pokalbių nuotrupomis.

Šis kūrinys buvo vystytas paraleliai su *Rupert* 6-ąja Alternatyvios edukacijos programa, tęsiant **Merginaliepsnoja** projektą, pristatytą 2017 gruodį Šiuolaikinio meno centre, Vilniuje.

Monika Janulevičiūtė išleido grafinę novelę „*The Great Outdoors*“ (2017), bei knygas „*Soft Voices*“ ir „*Flat Earths*“ (2018) kartu su Miša Skalskiu, pristatytas Amsterdame. Jos naujausias trumpametražis filmas bus pristatytas netrukus platformoje *OFluxo*. Antanas Lučiūnas anksčiau dalyvavo *Jude Crilly* ir *Floris Schönfeld* performanse *Plays for the Strange Stranger*, ŠMC 2016 ir atliko *Young Girl Reading Group* skaitymą Baltijos Trienalėje.

LR KM

ŠOKIO KRITIKĖ INGRIDA GERBUTAVIČIŪTĖ PAKVIESTA DALYVAUTI DVIEJŲ VOKIETIJOS FESTIVALIŲ VERTINIMO KOMISIJOSE

Lietuvos šokio profesionalai sulaukia vis daugiau pripažinimo užsienyje: šokio kritikė ir dramaturgė, buvusi Lietuvos muzikos ir teatro akademijos Šokio ir judesio katedros vedėja Ingrida Gerbutavičiūtė pakviesta dalyvauti dviejų svarbių Vokietijos festivalių *Favoriten Festival Dortmund* ir *Tanzplattform Deutschland 2020* žiuri.

Ilgus metus Berlyne, dabar Frankfurte prie Maino gyvenanti lietuvė džiaugiasi tokiu įvertinimu, nes Vokietijoje žiuri komisijos dažniausiai formuojamos iš Vokietijos scenos menų lauko profesionalų ir retokai pasitaiko, kad į tokias komisijas pakviečiamas užsienietis. Pasak

I. Gerbutavičiūtės, Vokietijoje žiuri nariai turi itin geras sąlygas vertinti šokio pasirodymus renginiui *Tanzplattform Deutschland 2020*. „Šokio spektaklius galime stebėti 2018 ir 2019 kalendoriniais metais, o ne per du – sausio ir vasario – mėnesius kaip įprasta Lietuvoje,“ – patirtimi dalinasi I. Gerbutavičiūtė, dvejus metus dalyvavusi ir Auksinių scenos kryžių komisijos darbe. „Taigi ir menininkai gali lengviau atsipūsti, o ne primygtinai sprauti, kaip mūsųose, metų pradžioje savo darbus į sausakimšą teatrų repertuarą. Tiesa, šokio platforma Vokietijoje organizuojama kas antrus metus ir šiuolaikinio šokio darbų sąrašas dabar jau yra virš 130, o sąrašas nuolat papildomas naujomis šokio spektaklių premjeromis. Visgi kiekvienas žiuri narys į spektaklį bet kuriame Vokietijos mieste gali vykti jam tinkamu metu. Kelionės, apgyvendinimo, dienpinigių išlaidos kompensuojamos be didesnių problemų.“

Didžiulio masto Vokietijos šokio renginys *Tanzplattform Deutschland* pradėtas rengti 1994 m. kaip platforma, šalies ir užsienio profesionalams pristatanti Vokietijos šiuolaikinio šokio inovacijas ir meninius pokyčius. Kas antrus metus platforma rengiama vis kitame Vokietijos mieste. *Tanzplattform Deutschland 2020* vertinimo komisijos atrinktus darbus numato rodyti 2020 m. kovą Miunchene. Į būsimos laidos vertinimo komisiją I. Gerbutavičiūtė pakviesta neatsitiktinai: „Su bū-

Šokio kritikė ir dramaturgė Ingrida Gerbutavičiūtė.

LR KM

simos platformos organizatoriumi, viešosios įstaigos Joint Adventures vadovu Walteriu Heunu ne kartą diskutavome apie Vokietijos šiuolaikinį šokį, jo tendencijas, šokio meno kryptis pasaulyje apskritai ir platformų bei įvairių tinklinių suvažiavimų svarbą tiek šokio meno profesionalams, tiek ir kultūros visuomenei. Man didelė garbė buvo gauti kvietimą prisijungti prie žiuri platformoje *Tanzplattform Deutschland 2020*, kurį su malonumu priėmiau, – džiaugėsi I. Gerbutavičiūtė.

Kitas Vokietijos festivalis, į kurį Lietuvos šokio kritikė ir dramaturgė pakviesta kaip žiuri narė, yra *Favoriten Festival Dortmund*. Tai nepriklausomų Šiaurės Reino-Vestfalijos žemės scenos menų festivalis, kas antrus metus publiką, meno kūrėjus ir tyrėjus bei meno kuratorius kviečiantis diskutuoti apie nepriklausomo sektoriaus institucinę sandarą, darbo aplinkybes, kūrybinio darbo metodus, apie šiuolaikinę teatro, performanso, šokio ir muzikos estetiką bei kelti opius visuomeninius ir politinius klausimus. Tai vienas seniausių Vokietijos nepriklausomų festivalių, įkurtas 1985 m. Šiais metais 10 000 eurų vertės žiuri prizas *GROUND SUPPORT* bus įteiktas keturioms nepriklausomoms teatro trupėms už paveikiausius sceninius kūrinius. Kartu su lietuve Ingrida Gerbutavičiūte vertinimo komisijoje dalyvauja dramaturgas Florianas Ackermannas ir režisierė Anta Helena Recke iš Vokietijos. Festivalis vyksta 2018 m. rugsėjo 6-16 dienomis Dortmunde.

LR KM

ATVERKIME SAVO ŠIRDIS ŽUVUSIŲ UŽ TĖVYNĖS LAISVĘ PAGERBIMUI IR TEISINGUMUI

Jonas Burokas.

www.1lks.lt

Reprezentacinėje Lukiškių aikštėje rugpjūčio 27–31 dienomis įvyko naujos LRT vadovybės didysis projektas „100 valandų“, skirtas Lietuvos jubiliejui. Viena reprezentacinės aikštės, pagal profesoriaus Gintaro Čaikausko, architektų Kęstučio Akelaičio, Lino Naujokaičio įgyvendinto projekto (sąstingio, okupacijos), dalis buvo užpildyta išmaniais paviljonais, scenomis, stendais, palapinėmis ir kita skoningai įrengta atributika. Kitoje aikštės pusėje, vadinamoje laisvės dalimi, kurioje nutiesti pėsčiųjų takai, simbolizuojantys „Gyvybės medį“, srūva jo mitybai reikalingos medžiagos – su gera nuotaika neskubėdami vaikšto įvairaus amžiaus vilniečiai ir svečiai, prie pulsuojančio fontano kryžtauja, bėgioja vaikai. Aikštės vidurys tarp kietosios ir žaliosios laisvės zonos paliktas pagarbai, tiesa, dar nebaigta tūkstantmečio juosta, o pačiam centre formuojamas Šimtmečio-Redos ratas, kurio centro ertmėje įamžinta 111 relikvijų. Jį dengia apvalus juodas granitinis dangtis su užrašu „Per amžius kovojusiems ir žuvusiems už Lietuvos laisvę. Atmintis ir pagarba.“ Relikvijas iš įvairių Lietuvos, Latvijos, Lenkijos vietų rinko ir dokumentaliais aktais teikė įamžindami žuvusiųjų atminimą per 300 asmenų. Jos buvo suvežtos iš Saulės, Žalgirio, Salaspilio, Širvintų, Giedraičių mūšių, Kryžių kalno, Kražių skerdynių, Gedimino kalne atsivėrusio 1863 m. sukilimo vadų išniekinimo kapo, Kalniškių, Virtuko, Lėno mūšių ir partizanų žūties, Tuskulėnų parko, kur buvo suvežta iš KGB rūmų ir Lukiškių kalėjimo arti tūkstančio nužudytų

laisvės kovotojų, Sausio 13 aukų žūties, nužudytų pasieniečių Medininkuose vietų. Visuomeninių patriotinių organizacijų vadovai, Vyčio su laisvės kovotojų memorialu paramos ir labdaros fondas surinktomis lėšomis relikvijas paviešino ir ant dviejų granitinių plokščių iškalė jų sąrašą ir pašventinę iškilmingai padėjo prie šimtmečio rato nuo Gedimino prospekto pusės. Tai buvo padaryta, kad praeiviams ir Vilniaus svečiams būtų informatyvu.

Šioje garbingoje vietoje įvyko ir keli vandalizmo aktai: sudaužytas šimtmečio rate su trispalve perjuostas arkliukas, išniekintos relikvijos, pagrobti su relikvijomis lydimų dalis dokumentų, buvo dingę ir su relikvijų sąrašais granitinės plokštės. Kitą dieną paaiškėjo, kad jas išvežė Vilniaus miesto savivaldybė į „Grindos“ sandėlius. Jos pagal susitarimą buvo grąžintos Vyčio su laisvės kovotojų memorialu labdaros ir paramos fondui. Šiuo metu informacinės plokštės su relikvijų sąrašais grąžintos į tą pačią vietą, kurioje buvo iškilmingai, profesionaliai įtvirtintos, kad vandalai į jas nepasikėsintų.

Trumpai apibūdinau didžiojo LRT projekto panoramą, kurioje 100 valandų dieną ir naktį be pertraukos vyko įvairūs renginiai, pokalbiai, koncertai, tuo pačiu primindamas, kad pagrindinis reprezentacinės Lukiškių aikštės akcentas yra ir bus šimtmečio ratas, kuriame įamžintas kovojusių ir žuvusių už Lietuvos laisvę atminimas, kad čia yra tylaus susikaupimo, pagarbos kovojusiems ir žuvusiems už Lietuvos laisvę vieta.

Visuomeninės organizacijos, sužinojusios apie šventinį

LRT 100 valandų trukmės renginį, nusprendė šventinę nuotaiką papildyti ir į jį įsiliesti. Kreipėmės į vyriausią šventės prodiuserį Audrių Giržadą, kad leistų kartu dalyvauti renginyje, bet jis nesutiko, tik leido prieš šventės pradžią šimtmečio rate padėti trispalvį vainiką su užrašu „Žuvusiems už Tėvynės laisvę“. Išsirikiavome. Augaloti vyrai su tvarkingomis uniformomis nešė vainiką, šalia jų ėjo uniformuoti kariai, nešini Trispalvėmis ir Vyčio vėliavomis. Prašėme šventės vadovų ta proga dalyvauti, sugiedoti himną, giesmę „Lietuva brangi“, nufilmuoti mūsų eiseną. Likome neišgirsti, be atsako.

Todėl patys sugiedojo himną, pastovėjome garbės sargyboje ir po valandos tvarkingai išėjome iš pagerbimo vietos. Mums bestovint garbingiausioje Lukiškių aikštės vietoje, šimtmečio rate, nepriėjo nei vienas žurnalistas, šventės organizatorius, fotografas, nebent kas filmavo su slapta kamera. Šventinė diena buvo graži, nuotaika pakili, virš galvų sukosi dronas, kuris teikė vilties, kad užfiksuos žuvusiųjų pagerbimo ceremoniją. Vis kirbėjo mintis, kad gali būti per „Panoramą“, vakarui, 20.30 val. paruoštas kitas scenarijus. Neapsirikome. Visų Lietuvos piliečių populiariausioje žinių laidoje išvydome Lukiškių aikštės konkurso pagal Kultūros ministerijos ir ŠMC kūrybinių dirbtuvių surežisuotą scenarijų „nugalėtoją“ A. Labašauską, kuris apsidžiaugė, kad Vilniaus miesto savivaldybė skyrė 32 tūkstančius jo projekto „kalvelės“, kaip tauta vadina, „bunkerio“ įgyvendinimui. Jis sakėsi, gavęs pinigų, važiuosias į miškus, į partizanų bunkerį vietas, rinksiąs medžius, juos inkrustuosias savo kūrinyje ir pradėsias darbą, kurį tikįs užbaigti iki metų pabaigos. Manau, kad toks LRT vadovybės ir A. Giržado politinis užsakymas ir scenarijus buvo numatytas iš anksto. Vienas iš Lietuvos heraldikos žinovų Arvydas Každailis šį faktą komentare apibūdina taip: „Esu apdovanotas ženkliuku už nuopelnus Lietuvai Nr.001. Netikiu, kad p. A. Labašausko projektas bus įgyvendintas. Tai paauglio klaidės, surežisuotas Kultūros ministerijos su Šiuolaikiniu meno centru...“. Jaunas, populiarus publicistas Vytautas Sinica teigia, kad tai visiška degradacija - už 32 tūkstančius „nugalėtojas“ keliaus į miškus, žiūrės bunkerius, rinks medžiagas pro-

jektui, kuris nebuvo net pateiktas, nebuvo sudaryta tikroji sąmata, nes nebuvo tikrojo projekto, tik teorinė vizija. Jau nekalbant apie tai, kad visi mokame už jauno kosmopolito meninį savęs ieškojimą. Jis net nebandė ir nežino, kur ieškoti tų medžių, jis tik pradės...

LRT 100 metų Lietuvai didžiojo projekto organizatoriai paskelbia A. Labašauską būsimą paminklo Lukiškių aikštėje „nugalėtoju“, kai vyksta du teisminiai procesai, kur nagrinėjami ŠMC kūrybinių dirbtuvių „kalvelės“ vertinimo rezultatai ir atrinkto projekto teisėtumas, nes prašoma sustabdyti visus realizavimo veiksmus ir finansines operacijas. Teismo metu iš Kultūros ministerijos ir ŠMC buvo pareikalauta papildomai pateikti visus kūrybinių dirbtuvių vertinimo rezultatus ir patvirtinimo dokumentus. Yra Kultūros paveldo departamento(KPD) dokumentas, kuriame patvirtinta, kad Lukiškių aikštės teritorijoje galioja specialūs paminklosaugos reikalavimai – lygaus reljefo išlaikymas. Tačiau ir čia 2018-08-31 žurnalistė Indrė Jančiukaitė paleido gaudą, KPD savo poziciją keičia - gali būti aikštėje formuojama kalvelė. Po 4 valandų KPD tai paneigė. Nesant juridinio pritarimo ŠMC kūrybinių dirbtuvių laimėtojai, neturint iki šiol parengto ir patvirtino projekto, tolesnis darbų finansavimas gali būti siejamas su lėšų švaistymu. Tai kelia nuostabą. Juk politiniai kaliniai, tremtiniai, laisvės kovotojai ir visos patriotinės jėgos jau daug metų susitikimuose Ariogaloje, savo susirinkimuose skelbia, kad Vilniuje, Lietuvos sostinėje turi būti įamžintas per amžius kovojusių ir žuvusių už Tėvynės laisvę atminimas su Vyčio simboliu. Vyčio su laisvės kovotojų memorialu projektas labdaros ir paramos fondas pagal suderintą su architektais ir Vilniaus miesto savivaldybe projektą jau investavo į šimtmečio rato memorialą apie 32 tūkstančius eurų. Visi per LRT didingą renginį pastebėjome, kaip gražiai atrodo Lukiškių aikštė, kaip derinasi šimtmečio ratas-memorialas, ypač kai stebima dronu iš viršaus. Nejaugi pagal politinį užsakymą ardysime aikštę, kursime kalveles ir vėl sukišime partizanus į vadinamą „kalvelę - bunkerį“, pridengtą inkrustuotais paminkle medžių atspaudais, įvardinant juos slapyvardžiais, kaip sovietiniais laikais be vardų ir pavardžių. Tuo labai pasipiktinę likę gyvi partizanai ir jų ainiai. Lietuvos laisvės kovos sąjūdis ruošiasi pastatyti paminklą Kryžkalnyje

visiems žuvusiems Lietuvos partizanams, įvardinant jų vardus, pavardes ir slapyvardžius. Šiomis dienomis taip yra padaryta Estijoje, Taline. Ir vėl Estija, nežiūrint į sudėtingą padėtį, mus aplenkė ne tik iškėlusį į tinkamą vietą sovietinį karį. Taline prie memorialo stovi garbės sargyba, įamžintas tūkstančiai žuvusių už Estijos laisvę atminimas. O Vilniuje prie tokios „kalvelės“, kai pagal protokolą pastoviai ar švenčių dienomis stovės garbės sargyba, prie tokio paminklo dės gėles ir vainikus atvykę į sostinę karaliai, prezidentai ir valstybių vadovai - ar neapsijuoksime?

Džiaugiamės jauna LRT vadovybe ir gražiu 100 metų skirtu Lietuvai renginiu, tuo pačiu esame nustebinti politiniais užsakymais ir nepagarba tinkamai tą proga pagerbti kovojusių ir žuvusių už Lietuvos laisvę atminimą. LRS 2018-08-31 d. vyko iškilmingas svetimos kariuomenės 25 metų sukakties paminėjimas. Nepriklausomybės aikštėje tradiciškai buvo pakeltos vėliavos, aidėjo šūvių salvės. Po iškilmingo minėjimo valstybių vadovai- Prezidentė, Premjeras, LRT vadovybė ir kiti aukšto rango pareigūnai rinkosi Lukiškių aikštėje, kalbėjosi su žurnalistais, Prezidentė bendravo su atrakcionuose įsikūrusiais vaikais. Visų buvo pakili nuotaika. Deja, patriotinės jėgos, laisvės kovų dalyvius nuliūdino, kad nė vienas konkrečiai nepasakė apie pagrindinę Lukiškių aikštės funkciją, kad Lukiškių aikštė turi būti formuojama kaip pagrindinė reprezentacinė Lietuvos valstybės aikštė su laisvės kovų memorialiniais akcentais. LRS 2017-05-02 priėmė rezoliuciją Nr.XIII-341, kad iki 2018-02-16 dienos, minint Lietuvos atkūrimo šimtmetį, Lukiškių aikštėje, Vilniuje būtų pastatytas ir atidengtas paminklas „Per amžius kovojusiems ir žuvusiems už Lietuvos laisvę atminti“, kuriame yra numatyta vieta tautos ir valstybės simboliui Vyčiui, kad galutinai būtų pastatytas visų laikų kovotojų už Lietuvos laisvę ir nepriklausomybę atminimo įamžinimo memorialas. Tam pritarė politiniai kaliniai, partizanai, tremtiniai, visuomeninės patriotinės organizacijos. Tačiau Kultūros ministerija su ŠMC kūrybinėmis dirbtuvėmis sugriovė visus Jubiliejui numatytus planus. Jau prabėgo pusmetis, kai tai progai pažymėti Gedimino prospekte liepsnojo 100 laužų, reikalai nepajudėjo, sėdime, turėdami tokią garbingą istoriją, lyg pelkėje ir negalime iš jos išsikapstyti.

Manychiau, pagrindinė (Nukelta į 11 psl.)

(Atkelta iš 10 psl.)

ATVERKIME SAVO
ŠIRDIS ŽUVUSIŲ
UŽ TĖVYNĖS LAISVĘ
PAGERBIMUI IR
TEISINGUMUI

kliūtis, kodėl nenorima pasta-tyti laisvės kovų memorialą ir paminklą su Vyčio simboliu, yra mūsų aukščiausio rango vadovų, Kultūros ministeri-jos nepagarba žuvusiems už Tėvynę. Per LRT 100 valandų Lukiškių aikštėje scenari-jaus trukmę, būdami prie pat Šimtmečio rato, kur įamžintos relikvijos ir padėtos infor-macinės granitinės plokštės, nepadėta nė vienos gėlės, neuždegta žvakė. To nepa-darė Prezidentė, Premjeras, Seimo Pirmininkas, miesto šeimnininkas meras ir net LRT vadovybė. Ypač nustebino LR Prezidentės pozicija, kad ji paminklams yra alergiška, kad bet kuris jų, pradedant Leninu, verčia galvoti ne apie ateitį, o apie praeitį, kad aikštė yra skirta pasidžiaugti žmo-nėms, vaikams, ir to pakanka. Nejaugi baigdama kadenciją Prezidentė pamiršo Lietuvos himno žodžius- iš praeities Tavo sūnūs te stiprybės semia, kad tautos žmonės be praeities yra kaip vaikai, kurie gali už-miršti garbingą Lietuvos isto-riją. Ta patį kartoja Premjeras, siūlydamas nesiknaisioti po praeitį, t.y. tęsiama buvusio LKP I sekretoriaus, LR pre-zidento Algirdo Brazausko politika, kuris siūlė išvežti KGB archyvus į Grigiškes ir sudeginti. Taigi patriotinės

jėgos, mylintys ir puoselėjan-tys meilę savo kraštui, kalbai tautiečiai gyvena sovietinio mąstymo vadovų apsuptyje. O juk Lukiškių aikštėje dar 1995 metais buvo pastatytas paminklinis akmuo, įvardi-nantis, kad šioje vietoje bus įamžintas laisvės kovotojo-partizano atminimas, o 1999 m. vasario 11d. nutarimu NR.VIII-1070 Seimas pa-skelbė, kad aikštė turi būti formuojama kaip pagrindinė reprezentacinė valstybės aikš-tė su laisvės kovų memoria-liais akcentais.

Dar turiu vieną pastabą ir pasiūlymą visiems organizuo-jantiems renginius Lukiškių aikštėje. Laikykimės pagar-baus atstumo nuo memorialo, juk vietos aplink yra pakan-kamai. Šalia įamžintų reli-kvijų rato turi skambėti rami, klasikinė pagarbą žuvusiems išreiškianti muzika. Kita ver-tus, Lukiškių aikštės erdvė yra pakankamai didelė, erdvi ir norint pašėlti nesunkiai galima surasti kiek atokesnę nuo rato vietą. Tokia ir yra pagrindinė šios aikštės sprendinio idėja, kad joje sukurta reali galimy-bė suderinti visų visuomenės sluoksnių poreikius ir intere-sus. Tai ir yra tikroji laisvės išraiška.

Tikimės po mėnesio su-laukti teigiamo teismo spren-dimo, kad laimės „Vyčio“ su laisvės kovų memorialu projektas. Užbaigsime šim-tmečio rate formuojamą pagal projektą memorialą, o per tūkstantmečio suformuotą juostą atskries ir Vytis, pri-

Kapsulės su Laisvės kovų relikvijomis atnešamos į Lukiškių aikštę 2018 m. sausio 12 d. *alkas.lt*

menantis M. K. Čiurlionio paveikslą „Preliudas“. Savo straipsnį baigiu pranašingais įžymios poetės, Lietuvos par-tizanės Dianos Glemžaitės, žuvusios už Tėvynę, posmu (beje, jis su relikvijas lydimais dokumentais įdėtas amžiams į Šimtmečio ertmę):

*O juk bus dar diena kai pro
vėliavų plazdantį mišką*

*Baltas Vytis pakils ir pa-
dangėj aukštai suspindės,*

*Mūsų kraujas giedos pro
gimtinių velėną ištryškęs*

*Ir ant kapo nykaus šviesios
taurės lelijų žydės.*

Siūlyčiau visiems vals-tybės vadovams, pradedant Prezidente, mintinai išmokti šį posmą ir gerai susimąstyti, įsigilinti į kiekvieną poe-tės posmo žodį, pagyventi nors dieną partizanės Dianos

aplinkoje - bunkeryje, jeigu nesusidaręs per pusę amžiaus trukusią sovietinę okupaciją komunistinis skafandras ar ilgimasi Lietuvos budelio Antano Sniečkaus, vadinto „šeimininku“, laikų, tikrai nuo alergijos paminklams pa-sveiksite. Aš asmeniškai skai-tydamas jos eilėrašį „Mes mokėsime numirti“, matydamas istorinius partizanų žūtbutinės kovos vaizdus, išniekintus miestų ir miestelių aikštėse mūsų didvyrių kūnus, girdė-damas jų liūdnas, bet viltingas dainas, vos vos susilaikau neverkės. Galvoju, kad tai jausdamas nevaikėju. Tiesa, jau gyvenimo laikrodis pradė-jo skaičiuoti devintą dešimtį metų. O profesoriui Vytautui Landsbergiui norėčiau pri-minti, kad tikrai sovietinės

okupacijos metu Lietuvos komunistų partija buvo ir pataikaudama okupantams atliko tautos budelio darbus. Tai buvo ne fantomas ar vai-duoklis.

V. Kudirkos „Varpas“ vėl kviečia kaip prieš 120 metų: „O skambink per amžius vaikams Lietuvos: tas laisvės nevertas, kas negina jos“. Šiuo metu kasdien senus ir naujus laikus Vilniuje primena Šv. Pilypo ir Jokūbo bažnyčios kariljono varpai, kurie aidai Lukiškių aikštės aplinkoje, skelbdami, kad kova už Lietuvos laisvę dar nebaigta. Kelkimės, kelkimės, kelkimės!

*Vyčio su laisvės kovotojų
memorialu labdaros ir para-
mos fondo valdybos pirmi-
ninkas, laisvės kovų dalyvis
Jonas Burokas*

LAIŠKAS

PLAČIOS APIMTIES KALTINIMAI

Nenuostabu, kad Donald Trump tapus JAV presiden-tu, prasidėjo jo vadovavimo kritika iš demokratų ir kai-riųjų pažiūrų asmenų pusės. Tačiau ypač stebina tai, kad panašiai elgiasi ir respubli-konų vadovybė. Be abejo, ji yra suklaidinta. Į šį konfliktą yra įsivėlus ir žiniasklaida su savo ypač drąsiais, neigia-mais, bet ne visada pateisinai-mais, išpuoliais. Vieni daro tai siekdami sensacijos, o kiti, savanaudžiai - dėl finansinių priežasčių. Visiems žinoma, kad kaltintojų tarpe yra ir abe-jotinos moralės asmenų, ku-rių tikslas yra aiškus – iš viso

to pasipelnyti. Nepaprastai daug laiko ir mokesčių mokė-tojų pinigų federalinė valdžia išekivojo beieškodama gal tik įsivaizduojamų nusikaltimų, kurie iki šiol nėra priskirsti Donald Trump. Vieno ar ke-lių JAV valdžios pareigūnų kiršinanti veikla yra sukėlus didelių samyši JAV valdžioje ir užkirstusi kelią grąžinti JAV jos žmonių naudai ir gerovei pagal Donald Trump rinkiminės kampanijos šūkį: „MAKE AMERICA GREAT AGAIN“. Visi šmeižėjai turi būti surasti ir atitinkamai nubausti.

Algirdas V. Matulionis

ŽODYNAI, VIETOVARDŽIŲ, TAUTOSAKOS DUOMENŲ BAZĖS
BENDRAME TINKLE

Lietuvių kalbos institutas tikisi užbaigti lietuvių ir užsie-nio kalbų žodynų, tautosakos, tarmių, vietovardžių bei kitų rinkinių skaitmenizavimą – per artimiausius dvejus metus didžioji dalis šių išteklių bus sujungti į didžiulį bendrą tinklą.

Dar 2015-aisiais pradėtas procesas turėtų būti baigtas per artimiausius dvejus metus: jau suskaitmeninta dešimt dvikal-bių ir šeši vienkalbiai žodynai (dabartinės lietuvių kalbos, sinonimų, antonimų ir kiti), is-torinių vietovardžių, pavardžių, vietovardžių duomenų bazės, tarmių archyvas. Jie jau pasie-kiami adresu lkiis.lki.lt.

Iki 2020-ųjų čia turėtų atsi-rasti dar trys – didysis Lietuvių kalbos žodynas, Bendrinės lietuvių kalbos žodynas su an-traštynu ir Lietuvių kalbos nau-jažodžių duomenynas. Visuose juose bus galima naudotis pato-bulinta paieška.

Esminė naujovė – planai susieti devynis skirtingus leksi-kografinius išteklius, t. y. sukurti lietuvių kalbos žodžių prasminių

tinklą. Tuomet paieškoje pakaks įvesti žodį ar frazę ir jie būtų pa-teikiami platesniame kontekste su reikšmėmis, sinonimais, an-tonimais, vartosena, kai kuriais atvejais – netgi su vertimais į kitas kalbas.

Taip pat tinkle ketinama įdiegti paslaugą „E. rinkodara“, ji leistų analizuoti vartotojų užklausas, atlikti nuomonių analizes.

Kaip teigia Lietuvių kal-bos instituto Bendrinės kalbos tyrimų centro vadovė Jurgita Jaroslavienė, naujos funkcijos galėtų palengvinti, pavyzdžiui, įmonės pavadinimo kūrimo pro-cesą. Pagal įvestą žodį, įmonės veiklos sritį, gaminio ar paslau-gos pavadinimą vartotojui bus pateiktas galimų pavadinimų arba reikšminių žodžių sąrašas su tų pavadinimų vartojimo kontekstais, semantiniais ry-šiais.

Paslauga „E. sąvokos“ leis gauti visą išteklių tinkle esančią informaciją apie dominančią są-voką (apibrėžtis, sąvoką išreiš-kiančius žodžius, jų semantinius

požymius, atitikmenis kitomis kalbomis) iš trijų galimų sričių: medicinos, finansų ir informaci-nių technologijų.

Tuo metu paslauga „E. pata-rimai“ leis produktyviau naudoti lietuvių kalbos galimybėmis, kurti naujus žodžius, gauti išsa-mią informaciją apie bendrinės kalbos normas ir jų svyravimus.

Lietuvių kalbos instituto Bendrinės kalbos tyrimų centro vyriausioji mokslo darbuotoja Rita Miliūnaitė teigia, kad ši paslauga apims ir suskaitme-nintas „Kalbos patarimų“ serijos knygas, atnaujintas kalbines rekomendacijas.

„Skaitmeninių „Kalbos pa-tarimų“ paieškos sistema leis greitai susirasti reikiamą kalbos reiškinių, pavyzdžiui, lietuviškų atitikmenų skoliniams, arba atvirkščiai, žinant lietuvišką atitikmenį, sužinoti, vietoj kokio skolinio jis siūlomas. Vienoje vietoje gavę kalbinės informa-cijos iš kelių šaltinių, žmonės galės patys spręsti, kokią raiškos priemonę rinktis“, – tvirtino R. Miliūnaitė.

LRT

PRENUMERUOKITE DIRVĄ

DIRVA

LAISVĖS KARIŠKOS LIETUVOS LAISVĖS KARIŠKOS LIETUVOS LAISVĖS KARIŠKOS

**METAMS - \$55,
PUSEI METŲ - \$40,
PIRMA KLASĖ - \$78,
ORO PAŠTU Į UŽSIENĮ
METAMS - \$130.00**

SPORTO ENTUZIASTAI KVIEČIAMI DALYVAUTI
AMBASADORIAUS TAURĖS KREPŠINIO TURNYRE

2017 m. Ambasadoriaus taurės krepšinio turnyro finalas. Teksaso „Senujų krienų“ ir JAV Pentagono komandų žaidėjai.

LR URM

Atėjus rudeniiui, artėja ir vienas svarbiausių bei sportiškiausių Lietuvos ambasados renginių- Ambasadoriaus taurės krepšinio turnyras, organizuojamas kartu su ilgamečiu partneriu - Šiaurės Amerikos lietuvių fizinio auklėjimo ir sporto sąjunga (ŠALFASS). Šių metų, jau 15-osios, krepšinio varžybos yra skiriamos Lietuvos valstybės atkūrimo šimtmečio jubiliejui ir Baltijos valstybių ir JAV partnerystės chartijos, atlikusios reikšmingą vaidmenį Lietuvai, Latvijai ir Estijai siekiant strateginių euroatlantinės integracijos tikslų, dvidešimties metų sukaktį. Ambasadoriaus taurės krepšinio turnyras tęsia ne tik gražią lietuviško krepšinio tradiciją, bet ir skatina JAV

lietuvių, gyvenančių skirtinguose miestuose, bendravimą, stiprina transatlantinius ryšius bei Lietuvos strateginę partnerystę su Amerika – turnyre kviečiamos dalyvauti JAV institucijų krepšinio komandos, taip pat Vašingtone reziduojantys diplomatai. Krepšinio turnyro organizavimą remia Lietuvių Fondas, Kūno kultūros ir sporto departamentas prie Lietuvos Respublikos Vyriausybės ir Užsienio reikalų ministerija. **Ambasadoriaus taurės krepšinio turnyras vyks spalio 20 d., šeštadienį, Fort Washington vietovėje, Merilendo valstijoje,** adresu - Southern Regional Technology and Recreation Complex, 7007 Bock Road, Fort Washington, MD 20744. Krepšinio turnyro

pradžia - 9:00 val. ryte. Po krepšinio varžybų Lietuvos ambasadoje Vašingtone vyks iškilmingas visų turnyro dalyvių pagerbimas ir nugalėtojų apdovanojimas. Krepšinio komandų registracija vyksta iki spalio 5 d. el. paštu rytupakrante@yahoo.com arba telefonu (203) 895-7147. Komandos registracijos mokestis – 400 JAV dolerių. Visos lėšos bus skiriamos turnyro organizavimo išlaidoms padengti. Dėl papildomos informacijos maloniai prašome kreiptis el. paštu tadas.kubilius@urm.lt arba telefonu (202) 234-5860.

Lai mus ir toliau vienija krepšinis!
Lietuvos Respublikos ambasada JAV

LIETUVOS KREPŠINIO RINKTINĖ
IŠ BALKANŲ GRĮŽO SU PERGALE

Rugsėjo 14 d., penktadienį Lietuvos krepšinio rinktinė Osijeke dvikova su Kroatijos nacionaline komanda pradėjo antrąjį atrankos etapą į 2019 metų pasaulio čempionatą. Po įtemptos kovos lietuviai nugalėjo varžovus rezultatu 84:83 (21:21; 22:1; 20:19; 21:28). Šias rungtynes lietuviai pasitiko ne pačiomis geriausiomis nuotaikomis, mat sekmadienį paskutiniame egzamine prieš antrąjį atrankos etapą į 2019 metų pasaulio čempionatą mūsiškiai itin skaudžiai rezultatu 80:97 (19:23, 18:22, 19:23, 22:26) nusileido Latvijos rinktinei. Tiesa, tuomet rinktinei dar negalėjo padėti Renaldas Seibutis ir Rokas Giedraitis. Jei lietuviams pavyktų užimti vieną iš pirmų trijų vietų J grupėje, jie patektų į

pasaulio krepšinio čempionatą, kuris kitamet nuo rugpjūčio pabaigos iki rugsėjo vidurio vyks Kinijoje. Šiame turnyre pirmąkart varžysis 32 rinktinės: 12 Europos, po 7 iš Azijos ir Amerikos, 5 Afrikos komandos ir šeimininkė Kinija. Šiame čempionate bus išdalinti bilietai į 2020-ųjų Tokijo olimpinės žaidynes. Šiame atrankos į pasaulio čempionatą cikle Lietuvos rinktinė iškovojo 6 pergalės iš tiek pat galimų: po du sykius nugalėtas Kosovas (99:61 ir 106:50), Lenkija (75:55 ir 79:61) ir Vengrija (80:75 ir 73:50). Ji yra prieš prasidedant rungtynėms su Kroatija su 12 taškų buvo įsitaisiusi pirmoje grupės vietoje. Tuo metu trimis taškais mažiau turėję kroatai užėmė penktą vietą J grupėje. **LRT**

WADA ŽADA ATŠAUKTI RUSIJOS ANTIDOPINGO AGENTŪROS SUSPENDAVIMĄ
Pasaulinei antidopingo agentūrai (WADA), sulaukusiai tyrėjų rekomendacijų, buvo duota žalia šviesa atšaukti suspendavimą į skandalus įsivėlusiai Rusijos pagrindinei kovos su dopingu institucijai, rugsėjo 14 d. pranešė WADA. WADA išplatintame pareiškime sakoma, kad jai pavaldus nepriklausomas Reikalavimų laikymosi komitetas (CRC) rekomenduoja atšaukti suspendavimą Rusijos antidopingo agentūrai (RUSADA) per rugsėjo 20-ąją vykstantį posėdį. **LRT**

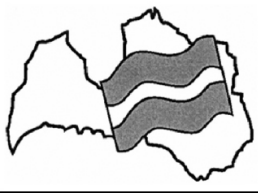
VILIOJANTI PROGA

Pranešame, kad „Vilties“ draugija, „Dirvos“ leidėja, saugo 1959-2018 m. „Dirvos“ archyvinės popierinės laidas. Senesnės laidos žuvo per 1975 m. įvykusį gaisrą. Mes taip pat turime 2000-2018 m. archyvinių laidų CD ir „flash drive“ versijas. „Vilties“ draugija kviečia savo skaitytojus, jų šeimos narius ar draugus įsigyti juos dominančias 1998-2018 m. „Dirvos“ laidas (popierinės versijas). Jos yra geros būklės. Jų metinės laidos skaičiai įvairuoja nuo 26 iki 52 (dėl įvairių priežasčių, metams slenkant, jų skaičius buvo sumažintas, - aut.). Vieno numerio kaina \$2.00, siuntos mokestis pagal užsisakytą laidų skaičių. Visi užsakymai turi būti apmokėti iš anksto. Primename, kad laidų skaičius yra ribotas. Daugiau informacijos galima gauti skambinant **tel. 1 (216) 531-8150, faksas 1 (216) 531-8428**
E-mail: dirva@ix.netcom.com

„Vilties“ draugijos valdyba, „Dirvos“ leidėja.

JAKUBS AND SON
Laidojimo Įstaiga
William J. Jakubs Sr.
William J. Jakubs Jr.
Stephen Waite
Licenzijuoti direktoriai ir balzamuootojai
936 East 185th Street, Cleveland, OH 44119
36000 Lakeshore Blvd. Eastlake, OH 44095
Telefonas (216) 531-7770
Laidotuvių koplyčia erdvi, vėsina, teikianti jaukią atmosferą liūdesio valandoje. Didelė aikštė automobiliams pastatyti.

Now serving Lithuanians, including former Taupa Members!

 Latvian Cleveland Credit Union
1385 Andrews Avenue
Lakewood, Ohio 44107
216-228-1996 or 800-577-1996
latvian@ameritech.net
Hours: Mon, Wed, Fri 9:00AM-3PM
Tue 9:00AM-5:30PM
Sun 9:30-10:30AM, 1st and 3rd Sundays each month, except Federal Reserve holiday weekends

View our Website and Facebook page for a list of our services:
www.latvianclevelandcu.org
www.facebook.com/latvianclevelandcu

California Lithuanian Credit Union

Santa Monica, CA
(310) 828-7095
info@clcu.org www.clcu.org
Savings 1.25%
IRA 1.50%
Credit Cards | Mobile Banking
International & Domestic Wires
Teen Accounts | College Savings
